

Perspectiefnota

2024 – 2029

Voorwoord

In het op het bestuursakkoord gebaseerde collegeprogramma zijn de hoofdthema's voor de vier jaren van de collegeperiode benoemd. In het collegeprogramma zijn deze ook benoemd:

1. Vitale bevolkingsomvang en -samenstelling (sturen via bouwen).
2. Positie in de regio
3. Toekomstbestendige economische structuur
4. Houding in de duurzaamheidstransitie
5. Omgaan met mobiliteit
6. Toekomstbestendige sociale structuur
7. De leefomgeving
8. Bestuur en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie

In het collegeprogramma is afgesproken halverwege de collegeperiode de balans op te maken en de uitvoering van het collegeprogramma tussentijds te evalueren. Wij maken in deze periode de balans op. We zitten immers ongeveer halverwege de bestuursperiode. We komen daar via een raadsinformatiebrief op terug.

Uiteraard gaat de perspectiefnota over de toekomst. Desondanks besteden we aandacht aan wat we met name in 2023 en 2024 hebben gedaan en nog gaan doen, omdat daar de basis ligt voor de komende jaren.

Het college is op dit moment bezig het proces om te komen tot een strategische visie uit te lijnen. Het college is van mening dat het eigenaarschap van de strategische visie bij de gemeenteraad hoort te liggen. Voor het college is het van groot belang dat raad en college hierin gezamenlijk optrekken, ieder vanuit de verschillende rollen en verantwoordelijkheden. De visie zal immers een belangrijke inhoudelijke leidraad zijn voor de gemeenteraad en het college bij het wegen van het belang van toekomstige voorstellen omtrent de grote projecten en de grote inhoudelijke opgaven.

Uiteraard zijn de financiële mogelijkheden van groot belang. Daarom worden financiële analyses van de begroting op korte en lange termijn gemaakt. Dit gaat helderheid scheppen over wat er wel en niet kan. We houden dat financiële traject in eerste instantie echter gescheiden van de inhoudelijke strategische visie omdat wij als college net zoals vorig jaar vinden dat we moeten kunnen bouwen aan een wensbeeld, waarbij de gerealiseerde werkelijkheid wellicht iets minder fraai zal zijn, maar wel herkenbaar is gebaseerd op die strategische visie.

De doorrekeningen van de financiële mogelijkheden naar de toekomst geven een minder rooskleurig beeld. Wij vinden dat daarbij het zijn van een betrouwbare overheid voorop moet staan. Dat verwachten wij van de rijksoverheid naar ons toe en van ons naar de inwoners, bedrijven en instellingen van Papendrecht. Daarom prepareren wij ons in het licht van de afspraken die in het collegeprogramma zijn gemaakt over het financieel beleid ook op minder positieve financiële tijden. Wellicht kunnen de inzichten verkregen uit de bestuursopdracht "verkenningen naar een bijdrage van de verbonden partijen aan het verminderen van de financiële problematiek van deelnemende gemeenten" hierbij helpen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	5
1. Inleiding	7
2. Beleidsontwikkelingen.....	13
2.1 Maatschappelijk en sociale ontwikkelingen.....	13
2.2 Fysieke leefomgeving	15
2.3 Duurzaamheid en energietransitie.....	17
2.4 Regio.....	17
2.5 Bedrijfsvoering	18
3. Financiële ontwikkelingen	21
Bijstelling meerjarenperspectief 2024-2028	21
Bijstelling Investeringsprogramma 2024 – 2029.....	35
Administratieve wijzigingen	38
Bijlage 1: Lijst van afkortingen	39

Leeswijzer

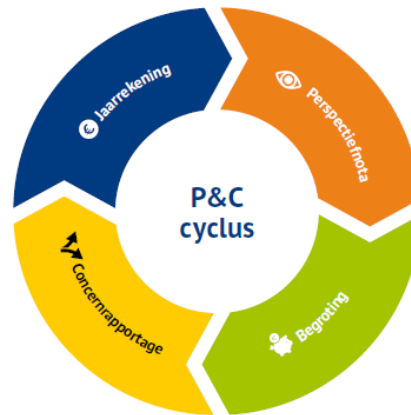
Het huishoudboekje

van gemeente Papendrecht

De Planning en Control cyclus

De planning en control cyclus is een jaarlijks terugkerend proces waarin de gemeente vooruitkijkt en plannen maakt voor het komende jaar, de voortgang van het lopende jaar monitort en waar nodig bijstuurt. Gemeente Papendrecht doet dit door elk jaar diverse stukken samen te stellen en te bespreken over de gemeentelijke financiën. Dit zijn: de **perspectiefnota**, de **begroting**, de **concernrapportage** en de **jaarrekening**. Hierin wordt zowel naar de toekomst gekeken, als verantwoording afgelegd over het verleden.

Maar hoe zijn deze stukken eigenlijk onderling met elkaar verbonden?

En zo werkt de cyclus van het huishoudboekje van de gemeente Papendrecht!

Meer weten? Kijk op www.papendrecht.nl

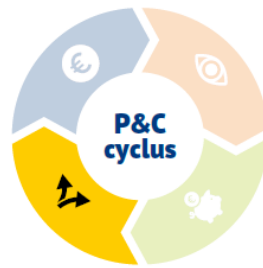
De verschillende producten uit de planning- en controlcyclus worden herkenbaar gemaakt door het gebruik van iconen en de gekleurde kافت.

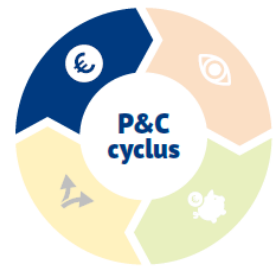
Perspectiefnota

Begroting

Concernrapportage

Jaarrekening

Hoe lezen we de Perspectiefnota?

De Perspectiefnota 2024-2029 bestaat uit een aantal onderdelen:

Inleiding

In de inleiding geeft het College van Burgemeester en Wethouders een korte vooruitblik op 2025. Hierin worden belangrijke verwachtingen in het komende jaren toegelicht, inclusief een doorkijk van de financiële huishouding en de te verwachte grote projecten waarover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden op het gebied van sociaal domein, fysieke leefomgeving, duurzaamheid, regio en bedrijfsvoering beleidsmatige doorkijk gegeven naar de komende jaren.

Financiële ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de incidentele en structurele beleidsontwikkelingen financieel vertaald en nader toegelicht. Daarnaast wordt een financieel meerjarenperspectief weergegeven na verwerking van de financieel vertaalde beleidsvoornemens. Daarnaast wordt er ook een bijstelling gedaan in het investeringsprogramma 2024-2029.

1. Inleiding

Op zoek naar versteviging van de balans of een nieuwe balans?

Vorig jaar schreven we dat we leven in een tijd van zekere onzekerheden. De verschillende brandhaarden in de wereld die voor een deel onvoorspelbaar waren, maar waarvan het karakter dreigender is dan ooit, maken economische voorspellingen moeilijk. We worden steeds meer geraakt door gevolgen van mondiale ontwikkelingen. Het gaat dan vooral om de economische ontwikkelingen bij de mondiale grootmachten, de economische ontwikkelingen bij voor ons belangrijke handelspartners en de toenemende instabiliteit in de wereld. Zelfs binnen een paar weken wisselen de beelden. Halverwege mei 2024 wordt melding gemaakt van positieve economische ontwikkelingen in Europa, waar Nederland van gaat profiteren. In de weken daarvoor werd slechts een zeer gering economisch groeiscenario voorspeld. Vanuit ons financieel perspectief willen we de toekomst zo goed en zuiver mogelijk voorspellen. Die voorspelbaarheid is de laatste jaren onder druk komen te staan. In deze inleiding schetsen wij een beeld, ook met inzichten verkregen uit de cijfers rondom de Jaarrekening 2023, van de zekerheden en onzekerheden met betrekking tot onze financiële toekomst.

Onzekerheden m.b.t. arbeidsmarkt

Veel van wat we vorig jaar in de perspectiefnota hebben geschreven is nog steeds waar. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft nog wel een nieuw perspectief aan de situatie toegevoegd. De arbeidsmarkt is en blijft historisch krap. Het CPB geeft aan dat wij ons meer moeten richten op de vraagkant dan op de aanbodkant. Ook verwacht men dat het arbeidsaanbod voor de overheid krap zal blijven. Dit heeft ongetwijfeld een effect op onze gemeentelijke ambities. De exacte omvang van de benodigde inhuur blijft hierdoor lastig in te schatten. We moeten hier enige flexibiliteit betrachten. Vanuit de financiële analyses zien we een relatie met de onderuitputting (niet ingevulde vacature ruimte). Dit werkt voor een deel als communicerende vaten. We weten in ieder geval zeker dat we ook in 2025 onvoldoende capaciteit hebben in relatie tot de ambities.

De grote maatschappelijke uitdagingen met een effect naar de arbeidsmarkt zijn te vinden op het gebied van onder andere wonen, zorg, veiligheid, onderwijs en de energietransitie en zijn niet op korte termijn oplosbaar, aldus het CPB.

De inflatie en loonontwikkelingen CAO

Eerder werd bericht dat de inflatie naar verwachting onder controle was. Met de eerder beschreven onzekerheid stijgen de energieprijzen en de brandstofprijzen weer snel. Ook zien we nog steeds CAO-loonstijgingen die als een inhaalslag voor de eerdere grote prijsstijgingen kunnen worden gezien. Dat impliceert echter dat de prijzen van producten en arbeid weer duurder worden door het verrekenen van deze kostenstijgingen in de eindprijzen van producten. Zo is naar verwachting de situatie rondom de inflatie nog steeds niet helemaal onder controle, waarmee ook de koopkrachtcijfers onder druk komen te staan.

De basis die gelegd is in 2023 en 2024 laat de komende jaren effecten zien

Het is relatief ongebruikelijk in een perspectiefnota om terug te kijken naar de tijd die is geweest. Vanuit de inzichten die we hebben verkregen bij de tussentijdse evaluatie van het collegeprogramma doen we het dit keer wel, omdat voor ons helder is dat in de eerste jaren van de collegeperiode een goede basis is gelegd voor effectuering van deze inspanningen en investeringen in de komende jaren. We denken dan aan het vastgoedbeleid, accommodatiebeleid en het IHP. Dit geeft houvast ten aanzien van de investeringen en uitvoering. Het Integraal Veiligheidsplan met de drie prioriteiten zal zeker ten aanzien van de Integrale Wijkaanpak effecten laten zien (dit onderdeel heeft immers prioriteit gekregen). We zitten in de uitvoeringsfase van het Mobiliteitsplan 2035. De samenwerking tussen cultuurpartners krijgt steeds meer vorm omdat de meerwaarde van samenwerking helder is. De uitvoering van het Actieplan armoede en schuldenproblematiek is gestart. Een nieuw Water- en rioleringsprogramma gaat zijn vruchten afwerpen en de implementatie van het nieuwe afvalinzamelsysteem wordt afgerond. En de voorbereiding op de besluitvorming rondom de VO-scholen is verder gebracht, zodat we na laatste verkenningen de fase van de besluitvorming in kunnen gaan.

Opgaves reiken verder dan alleen het collegeprogramma

We hebben naast het collegeprogramma nog zeer veel zaken opgepakt die door de actualiteit op de agenda kwamen en komen. Gedeeltelijk hebben deze zaken te maken met de koers vanuit het collegeprogramma, maar sommige zaken zijn ook nieuw. We kennen een aantal grote dossiers die projectmatig zijn opgezet, maar die in de praktijk bijna permanent en langere tijd aandacht vragen. Denk aan de vluchtelingenopvang en Fokker. Wellicht dient 'bestaanszekerheid' zich als een nieuw onderwerp aan dat in deze rij past. Ook op visieniveau zetten we stappen via de lange termijn strategische visie, met als belangrijke inhoudelijke onderleggers een Visie Sociaal Domein en een Omgevingsvisie 2.0. In het rapport van de staatscommissie demografische ontwikkelingen 2050 staan veel aanleidingen voor het werken aan de strategische visie.

De ombuigingencatalogus opnieuw in beeld

Wij blijven vooruitdenken, vernieuwen en ook voorbereiden waar nodig. De VNG adviseert gemeenten voorbereidingen te treffen voor een ombuigingsoperatie, maar nog geen maatregelen in gang te zetten. Dit is de lijn die wij volgen, omdat de begroting voor het jaar 2025 sluitend is en de situatie daarna onzeker wordt.

In 2020 zijn we gestart met een ombuigingsproces dat uiteindelijk heeft geleid tot keuzes en maatregelen die onze gemeente een aantal jaren positieve begrotingssaldi heeft gebracht. Vanuit het huidige toch wel minder rooskleurig financiële perspectief lijkt een proces om te kijken naar onze financiële middelen raadzaam. We gaan dat ambtelijk opstarten en voorbereiden, zodat op het moment dat er meer financiële duidelijkheid is op basis van toekomstige circulaire het voorwerk is verricht. We hanteren dezelfde indeling van categorieën als destijds, aangepast aan de huidige tijd. Dit levert een totaalbeeld op van mogelijkheden. We zullen daarbij ook externe financiële deskundigheid inschakelen. Daar stopt voorlopig het proces, totdat bestuurlijk is bepaald wat de omvang is van de maatregelen die we moeten nemen.

Financiële status op hoofdlijnen

De grote opgaven waar Nederland voor staat kunnen niet zonder de decentrale overheden worden gerealiseerd. Tegelijkertijd vraagt dit wel van het Rijk om voldoende financiële middelen ter beschikking te stellen om de vele taken die de gemeenten hebben uit te kunnen voeren. Grote vraagstukken op het gebied van o.a. bestaanszekerheid, onderwijs, zorg, asiel en migratie, veiligheid strategische investeringsagenda voor de regio, kwaliteit van de leefomgeving, klimaat en energie, woningbouw, bereikbaarheid en openbaar vervoer raken direct het werkterrein van de gemeente.

Om als gemeente te kunnen voldoen aan de maatschappelijke opgaven die er liggen is er ruimte en vertrouwen nodig. Daarbij zijn stabiele, structurele en voorspelbare inkomsten om onze rol te vervullen noodzakelijk. Dit vraagt om erkenning vanuit het Rijk voor de huidige benarde financiële positie van de gemeenten.

De financiële relatie tussen rijk en gemeenten laat al geruime tijd te wensen over. Er is in het recente verleden regelmatig ingeboet op de afspraken die gelden binnen Financiële Verhoudingswet. Zo zijn de overheveling van jeugdzorg en WMO naar gemeenten, onvoldoende loon- en prijscompensatie, de invoering van de opschalingskorting, het budgetplafond in het BTW-compensatiefonds niet gepaard gegaan met evenredige financiële compensatie of geleid tot taakverminderingen voor de gemeenten. Daarbovenop komt ook nog dat het Rijk een deel van het accres binnen het gemeentefonds heeft afgeroomd en geormerkt voor volkshuisvesting en woningbouw en op termijn dreigen te verdwijnen uit het Gemeentefonds. Het traditionele "trap op, trap af" principe werd buiten werking gesteld zonder zicht op een adequaat alternatief. Vooral dit laatste heeft enorme gevolgen voor de gemeenten en leidt tot een onderbouwde korting van circa € 3 miljard (inclusief opschalingskorting) in 2026, en dat terwijl op een aantal beleidsterreinen de laatste jaren toch al sprake was van sterkere uitgavenstijgingen dan op grond van inflatie en volumeontwikkelingen verwacht mocht worden.

In het voorjaar van 2024 is er een Bestuurlijk Overleg over de Financiële verhoudingen met de medeoverheden (BOFv) geweest. Dit o.a. ter voorbereiding op de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Het Rijk heeft begrip voor de wens van VNG en IPO tot afschaffing van de opschalingskorting en erkennen de noodzaak van stabiele financiële verhoudingen.

Wij zijn verplicht vanuit het provinciaal financieel toezicht om meerjarig een structureel sluitend meerjarenperspectief te presenteren terwijl het Rijk niet verder gaat dan incidenteel middelen ter beschikking te stellen. Dat maakt het voor gemeenten bijzonder lastig, zo niet onmogelijk, financieel structureel evenwicht te realiseren. Er wordt al door diverse organisaties (VNG, IPO, BDO, Deloitte etc.) aangegeven om het onderscheid in incidentele en structurele begrotingsruimte in te ruilen voor simpelweg gewoon het meerjaren begrotingssaldo. Om hieraan gedeeltelijk tegemoet te komen zijn er in het Bestuurlijk Overleg over de Financiële verhoudingen met de medeoverheden afspraken gemaakt om maximaal 10% van de niet gelabelde algemene reserve in te zetten ter dekking voor structurele kosten die uit investeringen voortvloeien. Echter dit is slechts tijdelijk voor een aantal jaren mogelijk maar het helpt iets om actuele problemen op te lossen.

Gemeenten, provincies en waterschappen willen met het nieuwe kabinet een agenda opstellen die gericht is op de aanpak van de grote maatschappelijke vraagstukken met daarbij de benodigde financiële middelen. Op 30 januari jl. is aan het formerende partijen een aanzet hiertoe aangeboden. Om te komen tot een goede (financiële) startpositie zijn door de partijen de volgende uitgangspunten meegegeven:

- Partnerschap: Het is nodig met elkaar in de interbestuurlijke verhouding meer zekerheden in te bouwen dat nieuwe plannen van het Rijk ook uitvoerbaar en effectief zijn. Naast de uitvoerbaarheid is daarbij ook van belang dat we structureel geld krijgen voor structurele taken.
- Het afschaffen van de opschalingskorting ter grootte van € 675 mln.
- Herstel van het accres vanaf 2026 ter grootte van € 2,3 mld.
- Inzet op specifieke indexering van de stijgende kosten op wettelijke zorgtaken en dus niet op basis van het reëel accres gekoppeld aan de gemiddelde groei van het BBP over de afgelopen 8 jaar.
- Het verder in balans brengen van taken en middelen.
- Inzetten op algemene en minder specifieke uitkeringen.

Zoals uit de voorjaarsnota 2024 van het Rijk blijkt, ziet het overheidssaldo, ook wel het EMU-saldo genoemd, er voor de komende jaren negatief uit. Zo komt in 2024 het saldo naar verwachting uit op – 2,5% bbp. Vanaf 2025 ligt het verwachte saldo tussen de – 2,6% bbp en – 3% bbp. Dit betekent dat parallel aan de gemeentelijke opgaven die er liggen er ook op Rijksniveau het nodige aan de hand is wat ervoor zorgt dat de financiële ruimte niet onbeperkt is en er dus zelfs gesproken wordt over bezuinigingen. Dit is een complicerende factor in de gesprekken die nu met het Rijk plaatsvinden. Als we de persberichten volgen dan kunnen we wel concluderen dat de problematiek aan de kant van het Rijk misschien nog wel groter is dan bij ons. We zien dat het Rijk veel incidenteel begroot en vaak onhaalbare taakstellingen (nog doelmatiger werken) in het meerjarenperspectief opneemt. Zoals de provincie op ons dak zit, zo zien we uit de persberichten dat Europa dat bij het Rijk doet.

Aspecten die spelen bij het Rijk zijn o.a. de opgelopen rentekosten wat in het verleden er toe heeft geleid tot onhaalbare ambities die nu gefinancierd moeten worden, het wegvallen van de gasinkomsten, de stijgende kosten opvang asielzoekers, de toeslagenaffaire, de forse investeringen in defensie, nieuwe ambities op het gebied van klimaat en duurzaamheid, de bouwambities, belastingkortingen en verhoging minima, oplopende zorgkosten, vergrijzing en forse onderhoudsinvesteringen in het fysieke domein die noodzakelijk zijn.

Al deze aspecten zien we ook terugkomen in de voorjaarsnota 2024 van het Rijk. Het Rijk komt in ieder geval tegemoet aan het afschaffen van de opschalingskorting per 2026 wat in totaal € 675 mln. oplevert. Echter daarnaast lezen we in de voorjaarsnota 2024 dat het Rijk voornemens is om de nieuwe normeringssystematiek (reeds ingegaan in 2027) met terugwerkende kracht in te voeren per 2024. Dit betekent, rekening houdend met een compensatiemaatregel die het Rijk hier tegenoverstelt, dat voor het jaar 2025 er een incidenteel nadeel op het accres van het gemeentefonds plaatsvindt van ook per saldo € 675 mln.

De uitwerking van de meicirculaire 2024 zal bepalend zijn wat de structurele effecten zullen zijn. Erg hoopvol zijn wij in ieder geval niet en dit zal het gesprek met het Rijk verder onder druk zetten. Ongeacht de uitkomst van de complexe omstandigheden waarin we met het Rijk zitten blijft de boodschap dat alleen met een goede (financiële) uitgangspositie de decentrale overheden kunnen bijdragen aan het oplossen van de grote maatschappelijke problemen.

Het financieel toezicht door de provincie is gebaseerd op het structureel begrotingsevenwicht. Dat is de reden dat het begrotingssaldo gecorrigeerd moet worden met de incidentele baten en lasten om inzicht te krijgen in het structurele begrotingssaldo.

De maatschappelijke, wettelijke en economische ontwikkelingen blijven in hoog tempo doorgaan. Daarnaast zijn er nog de ambities uit het collegeprogramma wat de druk op het financieel meerjarenperspectief doet toenemen. Na verwerking van de opgenomen financiële ontwikkelingen in de Perspectiefnota 2024-2029 ziet het meerjarenperspectief als volgt uit:

Financieel meerjarenperspectief 2024-2029	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Structureel begrotingssaldo na Begroting 2024	€ 1.861.000	€ 3.555.000	€ -527.000	€ -1.827.000	€ -2.462.000	€ -2.522.000
Begrotingssaldo na Begroting 2024	€ 1.479.500	€ 3.621.000	€ -550.000	€ -1.555.000	€ -2.250.000	€ -2.250.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2029 Incidenteel	€ -1.029.000	€ 188.500	€ -75.000	€ -837.000	€ -497.000	€ -182.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2029 Structureel	€ -969.500	€ -3.142.000	€ -2.306.500	€ -519.500	€ 687.100	€ -94.900
Totaal saldo Perspectiefnota 2024-2029	€ -1.998.500	€ -2.953.500	€ -2.381.500	€ -1.356.500	€ 190.100	€ -276.900
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ 891.500	€ 413.000	€ -2.833.500	€ -2.346.500	€ -1.774.900	€ -2.616.900
Begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ -519.000	€ 667.500	€ -2.931.500	€ -2.911.500	€ -2.059.900	€ -2.526.900

* Inclusief de verwerking van de begrotingen GR'en

In het bovenvermelde begrotingssaldo 2024-2029 dient rekening te worden gehouden dat er vanaf 2024 een claim op de algemene uitkering (meicirculaire 2024) is gelegd van € 0,7 mln. in 2024 oplopend tot € 1,1 mln. in 2029 ter compensatie van sterk gestegen loon- en prijsstijgingen en volumegroei. Hier zit een risico dat wanneer de meicirculaire 2024 onvoldoende stijgt dit het begrotingssaldo negatief zal beïnvloeden.

Het financieel meerjarenperspectief laat nu al zien, buiten de grote projecten die er nog aankomen (zie pagina 11) en de onzekere economische vooruitzichten als gevolg van landelijke en mondiale ontwikkelingen, dat voorbereidende maatregelen nodig zijn om het financieel meerjarenperspectief in balans te houden.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in juni 2023 van de VNG is de resolutie 'Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief' aangenomen. Aansluitend heeft de VNG - voor het eerst in haar bestaan - een begrotingsadvies uitgebracht voor de meerjarenbegroting 2024-2027. Bijna alle gemeenten hebben het advies van de VNG betrokken bij de besluitvorming over de begroting. Ook voor de begroting 2025 heeft de VNG een begrotingsadvies afgegeven. In aanloop naar de begroting 2025 heeft de VNG ervoor gekozen het begrotingsadvies in twee delen te verdelen. Het eerste deel (maart 2024) kan worden betrokken bij de perspectiefnota 2024 en het tweede deel, het vervolg, zal verschijnen nadat de effecten uit meicirculaire 2024 bekend zijn.

Net als wij reeds eerder hebben aangegeven stelt ook de VNG voor om voorbereidingen te treffen voor een ombuigingsoperatie. Het is wel duidelijk dat wanneer het Rijk de korting van nu nog € 2,3 miljard vanaf 2026 niet terugdraait of verzacht dit leidt tot een structureel negatief begrotingsresultaat vanaf 2026.

Ook de VNG adviseert nu al de ombuigingsmogelijkheden zo goed als mogelijk in kaart te brengen, maar ze nog niet in gang te zetten. Het is nu tijd om na te denken over maatregelen. In 2024 en 2025 zal er een traject worden opgestart om te onderzoeken welke maatregelen genomen kunnen worden en zo de financiële positie naar de toekomst toe op orde te houden. Dit doen we door een projectgroep in te richten dat zich gaat focussen op de volgende vraagstukken:

1. Doorloop nog eens alle geïnventariseerde maatregelen die bij de ombuigingsoperatie 2020 zijn opgehaald en bekijk nog eens kritisch of er mogelijke maatregelen te treffen zijn.
2. Maak een inventarisatie van alle wettelijke (taken in medebewind) en niet-wettelijke taken die in de begroting zijn opgenomen en beoordeel inhoudelijk wat anders of minder kan.
3. Beoordeel de mogelijkheden die er zijn om de OZB te verhogen, beoordeling van de kostendekkendheid van de tarieven en mogelijkheden om meer loonkosten toe te rekenen aan investeringen.

Voorop staat dat we blijven doen wat goed is voor Papendrecht en dat vraagt van ons allen ondanks de (financiële) onzekerheden die er zijn om niet op onze handen te blijven zitten en niks doen.

Wat komt er financieel nog op ons af?

Als we naar het meerjarenperspectief kijken zien we dat er komende jaren diverse onderzoeken op het programma staan wat kan leiden tot forse investeringen. We denken dan, en het is zeker geen uitputtende lijst, aan projecten zoals:

- Uitvoeringsprogramma mobiliteitsplan (inschatting jaarlijkse investering € 2 mln. vanaf 2026)
- Flexwoningen (inschatting investering € 2,5 mln. bouwrijp maken grond)
- Lange termijnvisie vluchtelingen (Jaarlijks exploitatiekosten indicatief € 0,2 mln.)
- Huisvestingplan primair onderwijs BENG (vanaf 2026 € 3 mln. oplopende tot € 18 mln.)
- Water – en rioleringsplan (extra jaarlijkse investering € 1,5 mln.; kostendekkend)
- Multifunctionele Accommodatie (MFA) (investering € 7 mln.)
- Sporthal (Investering € 6,7 mln.)
- Herinrichting begraafplaats (inschatting € 0,4 mln.)
- Verduurzaming gemeentelijk vastgoed en het accommodatiebeleid (P.M.)

Het gaat soms om grote sommen geld benodigd voor de investering en daarmee ook hoge exploitatielasten (kapitaallasten) met stevige gevolgen voor de (meerjaren) begroting. Daarbij speelt mee dat hoe langer we wachten met de investering hoe hoger deze wordt. Deze extra complexiteit is aan de orde omdat de prijzen van de investeringen (de verwachte kosten) in de huidige economische situatie naar de toekomst toe lastig is om in te schatten. Daarnaast zie we deze instabiliteit ook terug bij de voorspelling van de rente op de kapitaalmarkt. We lopen dus meer risico dat onze investeringen groter worden en geld lenen duurder wordt. Het beslag op de middelen wordt daarmee groter.

Afhankelijk van besluitvorming en eventueel aanwezige financiële dekking binnen het financieel meerjarenperspectief ziet de extra druk op het begrotingssaldo er als volgt uit:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Mobiliteitsplan	€ -			€ -100.000	€ -200.000	€ -300.000
Flexwoning	€ -	€ -	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
Langetermijnvisie opvang vluchtelingen		€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
IHP BENG				€ -180.000	€ -360.000	€ -540.000
Water en Rioleringsplan (WRP)	€ -	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
MFA				€ -256.000	€ -256.000	€ -256.000
Sporthal (planvorming nieuwe Willem de Zwijgercollege)				€ -245.000	€ -245.000	€ -245.000
Begraafplaatsen		€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed en accommodatiebeleid	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Totaal	€ -	€ -225.000	€ -425.000	€ -1.206.000	€ -1.486.000	€ -1.766.000

Met betrekking tot de PM-posten is er op dit moment op basis van onderbouwingen nog geen goede inschatting te maken.

Voor de huisvesting VO-scholen (gebaseerd op een investering van € 90 mln.) zijn maatregelen ter dekking van de kapitaallasten opgenomen in de meerjarenbegroting. In de loop van 2024 komen we met nieuwe ramingen gebaseerd op de actuele marktontwikkelingen. Aangezien dit nog maar indicaties zijn op nader uit te werken plannen vormen deze nog geen onderdeel van het financieel meerjarenperspectief, maar versterken wel de begrotingsopgave waar we de komende jaren voor staan.

Kijkend naar het financieel meerjarenperspectief en rekening houdend met de grote projecten ziet het meerjarenperspectief er indicatief er als volgt uit:

Financieel meerjarenperspectief 2024-2029	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Structureel begrotingssaldo na Begroting 2024	€ 1.861.000	€ 3.555.000	€ -527.000	€ -1.827.000	€ -2.462.000	€ -2.522.000
Begrotingssaldo na Begroting 2024	€ 1.479.500	€ 3.621.000	€ -550.000	€ -1.555.000	€ -2.250.000	€ -2.250.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2029 Incidenteel	€ -1.029.000	€ 188.500	€ -75.000	€ -837.000	€ -497.000	€ -182.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2029 Structureel	€ -969.500	€ -3.142.000	€ -2.306.500	€ -519.500	€ 687.100	€ -94.900
Totaal saldo Perspectiefnota 2024-2029	€ -1.998.500	€ -2.953.500	€ -2.381.500	€ -1.356.500	€ 190.100	€ -276.900
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ 891.500	€ 413.000	€ -2.833.500	€ -2.346.500	€ -1.774.900	€ -2.616.900
Begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ -519.000	€ 667.500	€ -2.931.500	€ -2.911.500	€ -2.059.900	€ -2.526.900
Grote projecten in de toekomst (structureel)	€ -	€ -225.000	€ -425.000	€ -1.206.000	€ -1.486.000	€ -1.766.000
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ 891.500	€ 188.000	€ -3.258.500	€ -3.552.500	€ -3.260.900	€ -4.382.900
Begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ -519.000	€ 442.500	€ -3.356.500	€ -4.117.500	€ -3.545.900	€ -4.292.900

Proces

Door het vaststellen van deze perspectiefnota 2024-2029 stemt de raad naast budgetaanpassingen voor het lopende jaar 2024 ook in met de basisuitgangspunten voor de begroting 2025-2029.

2. Beleidsontwikkelingen

In dit hoofdstuk geven wij een breder beeld van wat we het komende jaar zien aan beleidsontwikkelingen die op ons afkomen en waarop we ons moeten voorbereiden. Het is geen limitatieve opsomming, maar het betreft wel de meest relevante ontwikkelingen die nu bekend zijn.

2.1 Maatschappelijk en sociale ontwikkelingen

Binnen het sociaalmaatschappelijk domein komen meerdere (beleids) ontwikkelingen samen die van grote invloed zijn op het toekomstig samen leven in Papendrecht. Ontwikkelingen die lokaal impact hebben, maar nooit los te zien zijn van de geopolitieke situatie, de demografische trends, landelijke vraagstukken en keuzes van de Rijksoverheid. Hieronder benoemen we de drie belangrijkste uitdagingen die we voor de nabije toekomst op ons af zien komen.

De bevolking vergrijst

De dubbele vergrijzing waar Nederland komende jaren mee te maken krijgt, treft ook Papendrecht. Wij werken aan een Papendrecht waar senioren zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Die uitdaging die dit met zich meebrengt, vraagt samenwerking van onze gemeente met woon-, welzijns- en zorgpartijen. Samen is onze inzet nodig in het bereiken en toerusten van senioren (zoals op het vlak van elektronische toepassingen om het woongemak en -veiligheid te verhogen (domotica) en valpreventie), in het bouwen van woonvormen die geschikt zijn voor langer zelfstandig wonen en het aanpassen van onze buitenruimte.

De actieagenda Wonen en zorg voor senioren bevat een overzicht van onze inzet. Op sommige onderdelen is extra budget nodig, waaronder beleidsmatige inzet vanuit de gemeente om de actieagenda uit te voeren. Verder nemen we als gemeente deel aan het project Zorgzame Buurt (trekker: Woonkracht10), in samenhang met de Integrale Wijkaanpak. De opzet van de Zorgzame Buurt in Kraaihoek vraagt (extra) inspanningen van verschillende partijen, waaronder Sterk Papendrecht.

Bestaanszekerheid blijft kwetsbaar

Bestaanszekerheid als begrip raakt meerdere levensgebieden. Eén daarvan is financiële zekerheid. Hoewel de verwachting van het CPB is dat koopkracht van huishoudens toeneemt, signaleert het tegelijk dat zonder Rijksmaatregelen, armoede stijgt. Over de brede linie zien we dat veel huishoudens financieel kwetsbaar zijn of snel kunnen worden. Lokaal houden we vinger aan de pols om inwoners met financiële problemen te signaleren en op te zoeken. Nu we enkele jaren bezig zijn, kunnen we bepalen hoeveel geld voor deze wettelijke taak nodig is. Een ander onderdeel van bestaanszekerheid is een dak boven het hoofd. De krapte op de woningmarkt is nijpend en een landelijk probleem. De Rijksoverheid ziet op meerdere vlakken een (nieuwe) rol voor gemeenten. Zoals de wet Versterking regie op volkshuisvesting, de wet Betaalbare huur en de wet Goed verhuurderschap. Daarbij staat de gemeente ook aan de lat voor een passend woonaanbod voor nieuwkomers, kwetsbare groepen en woonwagendwoningbewoners. Voor de specifieke doelgroep van nieuwkomers is bestaanszekerheid extra kwetsbaar. Gezien de hoge instroom en de recent ingetreden Spreidingswet vraagt de huisvesting en de integratie structurele beleidsmatige inzet van de gemeente en ook groeiende inzet van partners als Vluchtelingenwerk en de Sociale Dienst Drechtsteden om een goede start voor deze inwoners mogelijk te maken.

Het beroep op maatwerkvoorzieningen stijgt

Het beroep op zowel de maatwerkvoorzieningen van de Wet maatschappelijke ontwikkeling (WMO) als die van de Jeugdwet stijgt. Bij de WMO komt dit met name door de eerder geschetste ontwikkeling van vergrijzing. Om zoveel mogelijk grip te houden op het beroep aan WMO-maatwerkvoorzieningen en de bijbehorende kostenontwikkeling zetten we in op meer collectief of vrijwillig aanbod in het voorveld. Denk aan de inzet van ANWB Automaatje en de extra activiteiten van het Odensehuis. Of de rol die de bibliotheek kan spelen (bijvoorbeeld op laaggeletterdheid), mede in verband met de zorgplicht die de gemeentes gaan krijgen voor een voldoende en volwaardige bibliotheek. Maar ook de inzet op de doelen van het Gezond en Actief Leven Akkoord, waarvoor we voor drie jaar middelen hebben ontvangen van het Rijk (tot en met 2026).

Het beroep op maatwerkvoorzieningen vanuit de Jeugdwet neemt eveneens fors toe, wat voor de gemeente een kostenstijging betekent. Naast een goede ketenaanpak voor jeugdigen met een hulpvraag is deze stijging een reden te meer om ook hier de onderliggende problematiek en hulpvraag bij de basis aan te pakken via de routekaart Jeugd. Uit onderzoek blijkt dat preventie hun kansen

vergroot om op te groeien tot gezonde volwassenen. Preventie gebeurt ook via ons jeugd- en jongerenwerk. Door de raad is op 23 april jl. besloten een tweede jongerenlocatie te openen, wat een versterkende preventieve werking oplevert.

Tot slot noemen we nog de wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein (WAMS). Deze wet (nu nog controversieel verklaard) bevat regels over het delen van gegevens bij multiproblematiek. Deze wet vraagt de nodige inzet bij implementatie en bij het structureel uitvoeren hiervan. Op dit moment is nog niet duidelijk of we hiervoor van het Rijk middelen ontvangen en als dat zo is, of die middelen voldoende zijn.

We willen als gemeente vanuit visie en in samenhang naar deze uitdagingen kijken. Daarom werken we aan een nieuwe Visie Sociaal Domein vanaf 2025, die aansluit op de Omgevingsvisie en de strategische visie. Onze adviesraad verbreedt en breidt zich uit van een Wmo-adviesraad naar een adviesraad op het sociaal domein om gevraagd en ongevraagd het advies van inwoners te laten horen.

Inspelen op de genoemde uitdagingen en ontwikkelingen vraagt om een sociaal domein waar de basis op orde is. Dat vraagt om een indexatiepercentage op subsidies en contracten die kostenstijgingen op het vlak van personeel, huisvesting en dergelijke voldoende compenseert. Blijven zorgen voor een goede basis voor onze inwoners en voor de noodzakelijke hulpverlening, vraagt om een zakelijke maar ook behoedzame koers als het gaat om accounthouderschap. We signaleren dat in de regio alle gemeenten met (verschillende) financiële uitdagingen te maken hebben. De gegeven opdrachten aan de gemeenschappelijke regelingen om te komen tot financiële besparingsopties wegen we integraal en vanuit de lokale context af. We nemen in die afweging niet alleen de potentiële financiële besparingen mee, maar ook de inhoudelijke consequenties voor de hierboven gemelde ingezette acties en het behoud van onze sociale basis. We herzien verder ons subsidieproces om zo doelmatig mogelijk onze subsidies te blijven verlenen.

De personele uitdaging binnen de gemeente is om te zorgen voor voldoende capaciteit en expertise om alle verschillende taken uit te voeren. Afgelopen jaar zijn daar meerdere stappen in gezet. Gezien de hoeveelheid onderwerpen waar de gemeente mee te maken heeft is het noodzakelijk voldoende inzet te plegen op beleidsregie.

Spreidingswet

Met de Spreidingswet krijgen gemeenten wettelijk een taak in de huisvesting en integratie van vluchtelingen. Daarnaast heeft de gemeente een taak bij de opvang van Oekraïners, waarbij het de verwachting is dat dit nog enige tijd voortduurt. Deze nieuwe taken vragen veel van de organisatie. Naast het structureel inrichten van deze taken (transitie) willen we het ook vormgeven op een nieuwe, bij Papendrecht passende manier (transitie). We moeten beschikken over een wendbare organisatie met voldoende executiekracht, om in te kunnen spelen op kansen die zich voordoen en om risico's te beheersen. Dit wordt nader uitgewerkt in een lange termijnvisie vluchtelingen. Een van de plannen van het nieuwe regeerakkoord is het intrekken van de Spreidingswet. Uiteraard is het op dit moment nog niet duidelijk welke gevolgen dit heeft.

Vangnetregeling "Kinderen op zwemles"

In juli 2023 is de motie "Ieder kind een zwemdiploma aangenomen in de gemeenteraad. Er is uitvoering gegeven aan de motie met een onderzoek naar een mogelijk vangnet regeling "Kinderen op zwemles". In juni wordt een raadsinformatiebrief verzonden over de uitkomsten van dit onderzoek.

Veiligheid

In 2023 is het Integraal Veiligheidsplan (IVP) met daarin de prioriteiten verkeersveiligheid, ondermijning en de integrale wijkaanpak vastgesteld. Tot en met 2026 wordt er extra inzet gepleegd op deze prioriteiten en worden de opgestelde uitvoeringsplannen uitgevoerd. Daarbij geldt dat het plan van aanpak voor de integrale wijkaanpak werkende weg wordt opgesteld en in het najaar van 2024 concrete prestatie-indicatoren worden gepresenteerd. Ook vindt er voorbereiding plaats op crises als digitale ontwrichting en incidenten. Binnen het lokale project Basis op Orde worden de kritische processen in beeld gebracht.

2.2 Fysieke leefomgeving

Ontwikkelingen nieuwbouw voortgezet onderwijs

Op 9 november 2021 heeft u op basis van een haalbaarheidsonderzoek ingestemd met de verdere uitwerking van het voorkeursscenario voor de vernieuwing van de huisvesting van het voortgezet onderwijs. In 2022 hebben de scholen onder begeleiding van een deskundige een ruimtelijk-functioneel programma van eisen gemaakt. Op basis van dit programma zijn er stedenbouwkundige randvoorwaarden opgesteld die door uw raad in februari 2023 zijn vastgesteld. Deze documenten vormen de basis voor het stedenbouwkundig ontwerp waarin de inrichting van de gebieden wordt beschreven.

Omdat het gaat om integrale gebiedsontwikkeling bieden we ook ruimte voor woningbouw, maatschappelijke voorzieningen zoals (recreatieve) sport en groen/water. De beleidsdoelstellingen rond onder andere onderwijs, sport, cultuur en gezondheid komen hierin tezamen in nieuwe accommodaties. Het onderzoek naar de nieuwe multifunctionele accommodaties (hierna MFA) en de sporthal bieden in het gebied rond theater De Willem en het Willem de Zwijgercollege ruimte voor multifunctioneel en samenhangend gebruik door maatschappelijke partners en verenigingen.

Over de toekomstige huisvesting voor het voortgezet onderwijs nemen we steeds stapsgewijs een besluit. De eerstvolgende stap is het opstellen van twee structuurontwerpen per locatie voor de vernieuwing van de onderwijsgebouwen van het voortgezet onderwijs aan de Van der Palmstraat en de Vijzellaan. Daarnaast wordt een haalbaarheidsstudie voor de MFA binnen het ruimtelijk programma van het gebied Van der Palmstraat uitgevoerd. Omtrent beide onderdelen heeft u op 28 september 2023 besloten. Over de uitwerking hiervan wordt u in 2024 op verschillende momenten nader betrokken en geïnformeerd. Daarna kunnen we ook de financiële besluiten voorleggen.

Marktontwikkelingen

Het afgelopen jaar en ook naar de toekomst toe spelen de inflatie en de maatregelen vanuit de Europese Centrale Bank (hierna ECB) een grote rol in het functioneren van de markt voor nieuwbouwwoningen. De hypotheekrente is in verhouding tot enkele jaren terug relatief hoog, maar dit heeft niet geleid tot een prijscorrectie van nieuwbouwwoningen. Daarmee is nieuwbouw minder goed betaalbaar geworden en heeft het moeite om op gang te blijven. Hoewel het de verwachting is dat de hypotheekrente op termijn zal dalen zijn er nog wel risico's die dit in de weg kunnen staan. Eén ervan is een loonprijs-spiraal, waarbij sterke loonstijgingen leiden tot inflatie en matiging van de rente daarna langzamer verloopt dan gehoopt. De betaalbaarheid van nieuwbouw verbetert in dat geval niet zo snel, terwijl dat wel nodig is om aan de marktvraag te kunnen voldoen, want die is nog steeds groot. Al met al is het vooruitzicht wel aan het verbeteren, maar is het vooral zaak dat het doorzet.

De economie is de afgelopen jaren ondanks de crises robuust gebleven, waardoor de investeringsbereidheid bij bedrijven relatief hoog is. Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen is dit gunstig en de vraag naar bedrijfskavels is vanwege de beperkte beschikbaarheid ervan groot.

Mobiliteitsplan

Vorig jaar is het Mobiliteitsplan Papendrecht 2035 vastgesteld. Hierin is opgenomen dat we een transitie nastreven naar een verkeersveiliger, leefbaarder en bereikbaar Papendrecht richting 2035. Om dit te bereiken zijn extra investeringen noodzakelijk op het gebied van infrastructuur. Het beschikbaar gestelde bedrag voorziet niet in (grote) infrastructurale aanpassingen. Daarom wordt jaarlijks, gedurende de looptijd van het Mobiliteitsplan, hiervoor een uitvoeringsprogramma Mobiliteit opgesteld en inhoudelijk en financieel voorgelegd aan uw raad. De investeringen worden in 2024 en 2025 voorzien.

IHP

Het minimale scenario binnen het IHP is september 2023 door de raad vastgesteld en kent een doorlooptijd tot 2027. In 2026 wordt aan de raad een financiële uitwerking gepresenteerd met begrotingsvoorstellen in het kader van schoolgebouwen BENG. De aanvang van de uitvoering van dit scenario zal naar alle waarschijnlijkheid in 2027 zijn. De schoolbesturen willen in de besluitvorming voor hun schoolgebouwen hoe de gebouwen BENG uit te voeren een stem hebben. Het juridisch eigendom ligt bij de schoolbesturen en het is voor de schoolbesturen belangrijk keuzes te hebben welke warmtevoorziening vanuit BENG-eisen geschikt is en welke (financiële) gevolgen dat heeft.

Chemours

Al een aantal jaren werken we, samen met Sliedrecht, Molenlanden en Dordrecht, aan het dossier PFAS. Dit begon met de voorbereiding op de gezamenlijk aansprakelijkheidsstelling van Chemours. Na de tussenuitspraak van de rechter op 27 september 2023 is het dossier in een nieuwe en intensievere fase gekomen. Nu Chemours verantwoordelijk is gesteld voor het opruimen van de vervuiling gaat de aandacht vooral uit naar hoe en wanneer dat wordt aangepakt. Naast de vervuiling uit het verleden blijven we ons ook richten op vervuiling in het heden: we volgen actief de vergunningverlening. Voor de toekomst benadrukken we via diverse wegen de noodzaak van het stoppen van de uitstoot (nul-uit-de-pijp). Inzet is om kosten die daarmee gepaard gaan, zo veel mogelijk ten laste te brengen van de SPUK buitenproportionele verontreiniging PFAS en bij Chemours.

Omgevingswet

Medio 2024 wordt de Omgevingsvisie 2.0 ter vaststelling aangeboden aan uw raad. Ten opzichte van de Omgevingsvisie 1.0 worden een aantal verbeteringen en aanvullingen doorgevoerd. De grootste meerwaarde van de Omgevingsvisie 1.0 is het uitgebreide participatietraject. Deze omgevingsvisie is bijna helemaal op basis van een uitgebreid participatietraject geschreven. Inmiddels zijn wij drieënhalf jaar verder en is de Omgevingswet realiteit. In de afgelopen jaren is veel extra kennis opgedaan over de beleidscyclus van de Omgevingswet en de rol van de omgevingsvisie als kerninstrument daarbinnen. De belangrijkste verbeteringen die worden doorgevoerd in de omgevingsvisie 2.0 zijn de volgende:

- we voldoen aan alle eisen vanuit wet- en regelgeving en het beleid van andere relevante overheden;
- er worden meer keuzes gemaakt, zodat in de beleidsdoorwerking en -uitvoeringsfase meer duidelijkheid ontstaat;
- we zorgen voor goede doorwerking naar de overige instrumenten in de beleidscyclus onder de Omgevingswet, waaronder het programma en het omgevingsplan.

Bij de omgevingsvisie wordt een deel B opgenomen. Dit deel is bedoeld om handvatten te geven voor de doorwerking. Na vaststelling van de omgevingsvisie werken wij verder aan de instrumenten onder de Omgevingswet. De samenhang wordt ook wel een 'beleidshuis' of 'omgevingsorkest' genoemd. We streven tenslotte naar een verbeterde afstemming tussen nationaal, provinciaal en lokaal beleid die bijdraagt aan een meer samenhangende en gecoördineerde aanpak van beleidskwesties.

Wonen en Ruimte

Het Woonplan 2020-2030 wordt continue gemonitord om zo een goed beeld te hebben van de gerealiseerde en nog te plannen woningen tot 2030. Ook wordt er gezocht naar kansen voor versnelling van de woningbouwopgave. In Drechtstedenverband wordt samen met woonbouwcorporaties door RIGO een onderzoek uitgevoerd gericht op het bereiken van een betere leef- en woonomgeving.

Centrum

Voor het centrum van ons dorp wordt een Omgevingswetprogramma Centrum ontwikkeld. In dit programma wordt integraal gekeken naar de mogelijke en gewenste ontwikkeling voor de komende 10 jaar. Dit is een complexe opgave waarbij verschillende doelstellingen vanuit de Omgevingswet met elkaar in evenwicht gebracht en gewogen moeten worden. Verschillende vragen liggen aan de basis: hoe kunnen wij de komende jaren binnen het centrum om gaan met (nieuwe) woningbouw opgaven, welke (economische) ontwikkelingen zijn relevant voor winkelcentrum De Meent, welke verschillende vormen van mobiliteit zijn aan de orde, op welke wijze(n) het centrum kan worden vergroend, verduurzaamd en klimaatadaptief worden gemaakt? Stakeholders als de bewoners, ondernemers en derden worden in het participatieproces betrokken.

Tiendzone

Voor de Tiendzone zal een Omgevingswetprogramma Tiendzone worden opgesteld om een strategisch plan te creëren voor de toekomst en het beheer van het gebied. Dit programma biedt een kader voor ruimtelijke ordening, sociale inclusie en milieubescherming. Door een programma op te stellen, kunnen we een visie formuleren over hoe het gebied er in de toekomst uitziet en functioneert. Het helpt bij het identificeren van kansen, uitdagingen en prioriteiten, en biedt op termijn richtlijnen voor planners, ontwikkelaars en de gemeenschap om samen te werken aan een duurzame en welvarende toekomst voor het gebied.

Economie

Op basis van het collegeactieprogramma wordt gewerkt aan diverse beleidsontwikkelingen, waaronder de actualisatie van de Detailhandelsvisie. Financieel gezien vinden deze ontwikkelingen plaats vanuit de reguliere werkzaamheden.

2.3 Duurzaamheid en energietransitie

Begin dit jaar is het 'Versnellingsprogramma Drechtsteden 100% aardgasvrij' bestuurlijk ondertekend door gemeenten, provincie Zuid-Holland, Stedin, HVC, de waterschappen en de woningcorporaties. We spraken samen af meer tempo te maken, omdat we anders met de huidige snelheid de gestelde doelen in de Regionale Energie Strategie 1.0 en Transitievisies Warmte 2021 niet halen.

Om te kunnen versnellen is extra formatie en middelen beschikbaar. Het Rijk heeft hiervoor de regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (hierna CDOKE) in het leven geroepen, waarmee gelden beschikbaar zijn (en worden ingezet) voor de inzet van capaciteit voor Klimaat en Energie. De middelen worden ingezet middels het programmateam Energietransitie. Het programmateam is onderdeel van het programma Duurzaamheid en wordt afhankelijk van het thema aangevuld met collega's vanuit verschillende disciplines.

Regionaal wordt ingezet op delen van beschikbare capaciteit. Daardoor zijn we onlangs gestart met het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen (WUP) aardgasvrij die eind 2025 klaar moeten zijn en met het herijken van de transitievisie warmte naar een meer concreter warmteprogramma. De ontwikkelingen op Energietransitie en Duurzaamheid zorgen ervoor dat lokaal de vraag naar nieuwe medewerkers voor de energie- en warmtetransitie actueel blijft.

Verduurzaming wagenpark

In de eerste helft van dit jaar wordt de eerste fase van het wagenpark van de buitendienst aanbesteed. Bij de nadere verkenning als voorbereiding op de aanbesteding is uit de markt naar voren gekomen dat het voertuig om mee te strooien nu nog niet elektrisch kan worden geleverd. Dat betekent dat in plaats van de 8 voertuigen nu 7 voertuigen worden geëlektrificeerd. Het achtste voertuig wordt in de aanbesteding uitgevraagd met HVO als brandstof. Die brandstof levert een reductie van 90% CO₂. Deze aanpassing past binnen het krediet en het raadsbesluit.

2.4 Regio

Groeiagenda

De geactualiseerde regionale Groeiagenda (2023) vormt de basis voor het Uitvoeringsprogramma 2025 van Smart Delta Drechtsteden. In het Uitvoeringsprogramma zijn de ambities geconcretiseerd en financieel vertaald. Of en in welke mate het programma wordt geïntensiveerd, is op dit moment nog niet helder. Meer duidelijkheid ontstaat rond het zomerreces, wanneer het Uitvoeringsprogramma 2025 wordt vastgesteld en aangeboden aan de gemeenten.

Regio Deal

In februari van dit jaar maakte de Rijksoverheid bekend dat ze voor de regio Drechtsteden-Gorinchem een bedrag van € 25 miljoen reserveert om tot een nieuwe Regio Deal te komen. In het afgelopen jaar hebben in totaal ruim 70 organisaties waaronder onderwijsinstellingen, ondernemers en acht gemeenten in de regio Drechtsteden-Gorinchem, de handen ineengeslagen om een Regio Deal-bijdrage aan te vragen. De toekenning van deze aanvraag laat zien dat de Rijksoverheid aandacht heeft voor de uitdagingen waar onze regio voor staat en een bijdrage wil leveren aan het aanpakken hiervan.

Momenteel werken Rijk en regio aan een convenant. Daarin worden verdere afspraken gemaakt over de bijdrage die de regio ontvangt, de verdeling over de verschillende pijlers in de Deal en over de manier waarop de samenwerking tussen Rijksoverheid en regio wordt vormgegeven. Het is de bedoeling dat dit convenant kort na de zomer wordt ondertekend door regio en Rijk.

In de Regio Deal zitten twee projecten waaraan gemeente Papendrecht deelneemt. De gemeentelijke cofinanciering voor deze projecten wordt nagenoeg geheel gedekt vanuit bestaande budgetten. Voor een van de projecten is een extra eenmalige dekking nodig van € 15.000. Dit bedrag is opgenomen in deze perspectiefnota.

2.5 Bedrijfsvoering

Stand van economie

Na een jaar van economische stagnatie wordt voor de komende jaren naar verwachting een gematigde economische groei verwacht. Voor 2024 raamt het Centraal Plan Bureau (CPB) een economische groei van 1,1% en voor 2025 raamt het CPB deze op 1,6%.

De grootste prijsstijgingen lijken nu wel achter de rug maar we zien wel vorig jaar en dit jaar een grote stijging van de lonen, onder andere vanwege de arbeidsmarktkrapte en correctie op de inflatie. Per saldo hebben hierdoor huishoudens meer te besteden. De toename van de consumptie door huishoudens is samen met de stijging van overheidsuitgaven een belangrijke reden voor de toename van de economische groei.

Ook de wereldhandel zal weer aantrekken. Hierdoor stijgt de uitvoer naar verwachting met 0,6%. De werkloosheid blijft zeer laag, rond de 3,7% over de hele beroepsbevolking. Dit is ruim onder het structurele niveau van 5,25%. De arbeidsmarkt blijft dus erg krap. Wel blijft de werkloosheid onder sommige groepen, zoals jongeren en migranten hoger. Omdat de lonen afgelopen jaren zijn achtergebleven bij de inflatie wordt voor 2024 een inhaalslag verwacht.

De economische groei voor 2024 is bijgesteld van 1,5% (in de Miljoenennota) naar 1,1% in de Voorjaarsnota van het Rijk op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP). Dit is het gevolg van langzamer herstellende wereldhandel en een afname van de investeringen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de hoge inflatie en de daarmee gepaard gaande stijging van de rente. Naar verwachting zal de inflatie afnemen van 3,9% in 2023 naar 2,9% in 2024 en 2,8% in 2025. De verwachting is we dat de lonen sneller stijgen, met 6,0% in 2024 en 3,9% in 2025. Hiermee stijgen de lonen, gecorrigeerd voor inflatie, de komende jaren langzaam weer richting het niveau van voor 2022. Van een loonprijsdynamiek lijkt vooralsnog geen sprake. Wel zal de stijging van de lonen de consumptie van huishoudens de komende jaren stimuleren. In combinatie met stijgende overheidsuitgaven leidt dit tot aantrekkende, maar gematigde, economische groei in 2025 en verder.

Ook op de middellange termijn raamt het CPB aanhoudende gematigde bbp-groei. De afgelopen decennia groeide de economie door een stijging van zowel de arbeidsproductiviteit als het aantal werkenden. Door vergrijzing zal de stijging van het aantal werkenden de komende jaren afnemen. Bovendien zal een groter deel van de werkenden in de zorg werken. De economische groei zal dus vooral gedreven moeten worden door de stijging van de arbeidsproductiviteit. De toename van de investeringen loopt ook iets terug, van 1,7% per jaar in de periode 2025 tot en met 2028 tot 1,2% in de jaren 2029 tot en met 2032.

De inflatie neemt langzaam maar gestaag af tot de doelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB) van 2,0%. Het aantal huishoudens onder de armoedegrens is afgelopen jaren, ondanks de sterke stijging van de energieprijzen, gedaald. Gericht beleid van het kabinet heeft het percentage personen dat onder de armoedegrens leeft verlaagd van 6,1% in 2021 tot naar verwachting 4,7% in 2024. Dit percentage zal, zonder aanvullend beleid, richting 2032 weer toenemen.

Organisatieontwikkeling

De afgelopen jaren stonden eerst in het licht van het verkleinen van het aantal teams, waardoor we slagvaardiger zijn geworden. De laatste jaren is veel energie besteed aan het inbedden van ingehuurd medewerkers en vaste nieuwe medewerkers. Dit heeft zeker een kennisverlies tot gevolg gehad, dat we in sneltreinvaart hebben ingehaald. Daarvoor hebben we ons medewerkersprogramma ingezet en ook het regionale aanbod van cursussen en vaardigheidstrainingen benut.

De dynamiek die daardoor ontstaat biedt ook perspectief voor organisatieontwikkeling en cultuurverandering. Dit is ook nodig om dat een aantal grote trajecten daarom vragen. Een heel belangrijke ontwikkeling is de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Onze werkwijzen en ons gedrag zullen moeten veranderen. Ook ligt er nog steeds een uitdaging in de verbetering van onze (documenten) systemen en het beschrijven van onze werkprocessen. Het verder implementeren van een sturender accountmanagement en de grote wijzigingen op ICT gebied via ICT Beweegt lopen parallel aan al die andere veranderingen.

In aanloop tot een meer programmatische aanpak van Organisatieontwikkeling is gestart met verdieping van een aantal thema's, afgestemd op de behoefte van de organisatie en/of teams. In het eerste kwartaal is specifiek aandacht besteed aan het thema Werkplezier, Dynamisch organiseren met als doel meer grip en sturing te krijgen op de werkvoorraad, werken met Insights-profielen waarbij de aandacht wordt gelegd op talentontwikkeling zowel op individueel als op groepsniveau en procesmanagement o.a. het beschrijven van werkprocessen in het kader van Omgevingswet.

Informatiemanagement en informatiebeveiliging

Het regionale programma ICT Beweegt kost meer tijd dan verwacht en zal ook het komende jaar nog veel tijd en (ICT) capaciteit kosten. Dit betekent een aantal noodgedwongen verschuivingen in de uitvoeringsagenda van 2024. De beperkingen die door het programma zijn afgeroepen om ICT-wijzigingen te starten worden wel (deels) opgeheven. Er staan hierdoor ondertussen een behoorlijk aantal lokale wensen met ICT-impact op stapel die moeten worden opgepakt. Naast het implementeren van verplichte wijzigingen, voortkomend uit nieuwe wetgeving, is er daarmee weinig ruimte voor vernieuwingen en grotere projecten zoals datagestuurde werken en het verbeteren van het inkoop tot factuurproces. Deze projecten schuiven door naar 2025 en wellicht nog later daarna.

Als er één terrein is waarvoor geldt dat ervaringen uit het verleden geen garanties geven voor de toekomst, is dat digitale veiligheid. De digitale dreigingen zijn onverminderd groot (zie ook Cybersecuritybeeld Nederland 2023 van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid).

Het is van belang dat cyberbeveiliging wordt verankerd als aandachtspunt in alle beleidsdomeinen. De uiteindelijke eindverantwoording over informatiebeveiliging ligt bij de eigen organisatie, de gemeente Papendrecht, ondanks dat onderdelen zijn gemandateerd of gedelegeerd.

Diverse (nieuwe) wetgevingen op het gebied van digitalisering, waaronder de Network and Information Security (NIS2) zullen invloed hebben op onze informatiehuishouding, processen en mensen. Dit vraagt, naast kennis van onze processen, inzicht in de mogelijke risico's en de bestuurlijke handelingsperspectieven. Voor een samenwerkende zelfstandige gemeente als Papendrecht is het goed te beseffen waar we kwetsbaar zijn. Samen met onze ketenpartners is het uitgangspunt dat onze basis op orde is, waardoor we veerkrachtig genoeg zijn mocht er toch iets misgaan.

We richten ons de komende jaren vooral op het op orde brengen en houden van de basis-set van beveiligingsmaatregelen, zoals aangegeven door het National Cyber Security Center (NCSC) en de VNG Informatiebeveiligingsdienst. Gezien de toenemende dreigingen en informatiebeveiligingseisen is het van belang dat we in Papendrecht naar onszelf blijven kijken en de informatiebeveiliging binnen onze processen strakker inrichten. Waar het in het verleden binnen audits om het aantonen van opzet en bestaan ging, krijgt werking een steeds belangrijkere rol. Dit betekent dat we hier meer inzet op moeten plegen. Cyberbewustzijn en cyberveilig gedrag stimuleren blijft daarbij een belangrijk onderdeel zo bleek ook uit het onlangs verschenen rapport 'Foresight Cybersecurity Threats For 2030' uitgevoerd door het Europese cyberagentschap ENISA.

Integriteit en privacy

Momenteel wordt gewerkt aan een herijking van het integriteitsbeleid en alle relevante bijbehorende regelingen. Hierbij is het uitgangspunt om een regionaal model op te stellen, waarna lokale invulling per gemeente wordt aangebracht en vastgesteld.

De alom toenemende aandacht voor privacy en informatieveiligheid vergt binnen de organisatie een grotere bewustwording van het veilig omgaan met persoonsgegevens. Meer tijd wordt besteed aan zorgvuldige risicoanalyses en procesuitlijning. Alle verwerkingen worden geactualiseerd in beeld gebracht in het register van verwerkingen. Binnen het project "Processen op orde" worden processen beschreven en geoptimaliseerd. Speciale aandacht is er voor de uitvoering van het verbeterplan inzake de audit op grond van de Wet politiegegevens, waaronder de aanschaf van een nieuw Boa-registratiesysteem en verwerking van gegevens in het kader van de aanpak van ondermijning. Het rekenkameronderzoek naar Privacy wordt gezien als kans om verder in te kunnen zoomen op verbeterpunten.

Digitaliseringsagenda

Mede naar aanleiding van de op handen zijnde Europese wet- en regelgeving op het gebied van digitalisering heeft de gemeente Papendrecht in februari 2023 een regionale conferentie over digitalisering georganiseerd. Op basis van de daarna vastgestelde bestuursopdracht is een begin gemaakt met het opstellen van een digitaliseringsagenda voor Papendrecht.

Eerst is het waarom van digitalisering en het bepalen van een waardenkader nodig, op basis waarvan de dialoog over de kansen en bedreigingen van digitalisering gevoerd kan worden in de gemeente. Het vervolg gaat gericht worden op het experimenteren met het voeren van die dialoog, toegespitst op een aantal nader te benoemen onderwerpen die voor Papendrecht actueel zijn. De rol van de regio wordt ook nader besproken in dit verband.

Communicatie

Het nieuwe communicatiekader en uitvoeringsbeleid is opgesteld en door het college vastgesteld. Het communicatiekader laat zich vertalen langs vier lijnen waar de inzet op is gericht. Deze vier lijnen zijn: 'Wat je binnen niet bent, kun je buiten niet zijn', 'In Papendrecht is het fijn wonen, werken en leven', 'We zoeken actief het gesprek met de samenleving' en 'Toegankelijke dienstverlening en informatievoorziening'.

In het communicatie-uitvoeringsbeleid staat beschreven hoe we als gemeente informeren, het gesprek voeren met de samenleving en toegankelijke dienstverlening bieden. Duidelijke keuzes hierin zorgen voor focus en uitvoeringskracht. De beleidslijnen Pers en Mediabeleid en Gemeentelijke communicatiemedia en sociale media zijn uitgewerkt. De overige lijnen zoals bestuurscommunicatie, communicatie bij participatie, interne communicatie en issue- en crisiscommunicatie worden volgend in 2024 nader uitgewerkt en geïmplementeerd. Het kader en beleidsplan is een handvat voor het verder professionaliseren van de gemeentelijke communicatie.

P&C-Cyclus

Er is een vernieuwingstraject gestart om de Planning- en Controlproducten te verbeteren. Dit traject bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel betreft de nieuwe vormgeving van de planning- en controlproducten. In de afgelopen jaar zijn reeds enkele stappen gezet om met behulp van een betere vormgeving de leesbaarheid en informatiewaarde te verbeteren. Komend jaar wordt er gewerkt naar een nog grotere verbetering in de vormgeving van de producten. Hierbij wordt een nieuw passend huisstijl gemaakt. De drie W-vragen: (1) Wat gaan we bereiken, (2) Wat gaan we ervoor doen en (3) Wat mag het kosten, keren prominent terug in de beleidsteksten, waarbij de teksten kernachtiger gepresenteerd gaan worden. De nieuwe vormgeving zal vanaf de Begroting 2025 worden toegepast.

Het tweede onderdeel betreft het uitwerken van een nieuw programma-indeling. De samenleving wordt steeds complexer waarbij de verschillende maatschappelijke thema's steeds meer in elkaar vloeien. Tegelijkertijd zien we dat het aantal taakvelden steeds meer uitbreidt terwijl de maatschappelijke opgaven om integrale benadering vragen. Dit alles vraagt om een toekomstbestendige, logische en herkenbare indeling om de leesbaarheid en informatiewaarde te verbeteren. In het najaar van 2024 zal een beeldvormende sessie gehouden worden met de raad om over de nieuwe programma-indeling te praten, waarna besluit kan plaatsvinden.

3. Financiële ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zijn verwachte ontwikkelingen financieel vertaald. Denk aan eerdere besluitvorming, areaaluitbreiding, bijdragen verbonden partijen en financiële gevolgen van het rijksbeleid. Daarnaast kan beleidsintensivering ook om extra middelen vragen.

Bijstelling meerjarenperspectief 2024-2028

In het onderstaande overzichten zijn concreet de incidentele en structurele financiële effecten voor het uitvoeringsjaar 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2029 uitgewerkt.

Incidentele ontwikkelingen

Nr.	Omschrijving	U/I	I/S	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Inhuurbudgetten	U	I	€ -500.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2	Begroting SoJ 2025	U	I	P.M.	€ -1.050.000	€ -1.600.000	€ -837.000	€ -422.000	€ -182.000
3	Dekking Algemene reserve SOJ	I	I	€ -	€ 1.050.000	€ 1.600.000	€ -	€ -	€ -
4	SPUK Bekostigingsregeling Opvang Oekraïners	U	I	€ -1.187.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5	Dekking SPUK Bekostigingsregeling Opvang Oekraïners	I	I	€ 1.187.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
6	Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO)	U	I	€ -225.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7	Dekking algemene reserve	I	I	€ 225.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
8	Onttrekking algemene reserve (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen a, b en c)	I	I	€ 450.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
9	Storting reserve kapitaallasten (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen a, b en c)	U	I	€ -450.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
10	Onttrekking reserve toekomstige investeringen (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen d, e en f)	I	I	€ 3.475.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
11	Storting reserve kapitaallasten (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen d, e en f)	U	I	€ -3.475.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
12	Voorziening voormalig personeel	U	I	€ -138.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
13	Digitalisering bouwdoSSIers	U	I	€ -50.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
14	Jaarprogramma OZHZ - Vergunningverlening en Handhaving	U	I	€ -200.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
15	Omgevingswet	U	I	€ -140.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
16	Wet kwaliteitsborging Bouw	U	I	€ -40.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
17	Conversie applicatie Omgevingswet	U	I	€ -20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
18	Dekking Algemene reserve	I	I	€ 200.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
19	Vervanging signaleringsverlichting fietspad Kluifrotonde B.K.Weg	U	I	€ -40.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
20	Reparatie baan Passaat	U	I	€ -25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
21	Drechtmaps - digitale raadpleegomgeving	U	I	€ -30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
22	Projectinzet flexwoningen Noordhoek	U	I	€ -25.000	€ -50.000	€ -	€ -	€ -	€ -
23	Dekking inzet flexwoningen Noordhoek	I	I	€ 25.000	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -
24	Tweejaarlijks actualiseren Omgevingsvisie	U	I	€ -	€ -	€ -75.000	€ -	€ -75.000	€ -
25	Actualisatie renteresultaat GREX	U	I	€ -5.500	€ 192.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
26	Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG)	U	I	€ -573.108	€ -2.838.812	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
27	Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG)	I	I	€ 573.108	€ 2.838.812	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
28	Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Vastgoed	U	I	€ -25.000	€ -50.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
29	SPUK Bestrijding Energiearmoede	U	I	€ -365.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
30	Dekking SPUK Bestrijding Energiearmoede	I	I	€ 365.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
31	SPUK Nationaal Isolatie Programma	U	I	€ -600.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
32	Dekking SPUK Nationaal Isolatieprogramma	I	I	€ 600.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
33	Inzet Restantmiddelen CDOKE 2023	U	I	€ -300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
34	Dekking inzet CDOKE	I	I	€ 300.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
35	Inzet Restantmiddelen Brede SPUK 2023	U	I	€ -99.907	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
36	Dekking Brede SPUK	I	I	€ 99.907	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
37	BC Cultuurplatform	U	I	€ -42.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
38	Energiecrisis en -armoede	U	I	€ -480.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
39	Huisvestingsinstrumentarium	U	I	€ -26.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
40	Dekking Algemene reserve	I	I	€ 548.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
41	SPUK Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)	U	I	€ -31.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
42	Dekking SPUK Informatiepunten Digitale overheden (IDO)	I	I	€ 31.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
43	Subsidie bibliotheek	U	I	€ -32.000	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -
44	SPUK Nationaal Programma Onderwijs	U	I	€ -135.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
45	Dekking SPUK Nationaal Programma Onderwijs	I	I	€ 135.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
46	SKO Theater	U	I	€ -20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
47	Dekking algemene reserve	I	I	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
48	Oranjecomité	U	I	€ -21.000	€ -61.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
49	Inspecties kinderopvang	U	I	€ -45.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
50	Inzet Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties	I	I	€ 202.500	€ 222.500	€ -	€ -	€ -	€ -
51	ANWB Automaatje	U	I	€ -	€ -30.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
52	Realisatie inlooplocatie jongeren Kraaihoek	U	I	€ -113.500	€ -63.500	€ -63.500	€ -63.500	€ -63.500	€ -
53	Dekking algemene reserve	I	I	€ 113.500	€ 63.500	€ 63.500	€ 63.500	€ 63.500	€ -
54	Inzet Onderzoekslab Regiodeal	U	I	€ -	€ -15.000	€ -	€ -	€ -	€ -
55	Visie Sociaal Domein	U	I	€ -115.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
56	Dekking Egalisatiereserve Rijksstromen Taakmutaties	I	I	€ 115.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
57	Tijdelijke inhuur griffie	U	I	€ -120.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
58	Pilot Burgerbegroting	U	I	€ -	€ -100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Incidenteel				€ -1.029.000	€ 188.500	€ -75.000	€ -837.000	€ -497.000	€ -182.000

(- = hogere lasten / lagere baten)
(+ = lagere lasten / hogere baten)

1. Inhuurbudgetten

In het eerste kwartaal 2024 is een inschatting gemaakt van de benodigde inhuur over het jaar 2024. Zoals eerder opgemerkt staat de invulling van vacatures onder hoge druk en vragen de ambities om tijdelijke versterking. Over het jaar 2024 verwachten wij, met de wetenschap van nu, dat er € 500.000 incidenteel nodig is om de inhuurkosten te dekken. Bij de concernrapportage 2024 wordt een nieuwe prognose gemaakt van de inhuurkosten.

2. Begroting SoJ 2025

De ontvangen begroting 2025 van de SoJ laat een netto stijging zien van € 1 mln. in 2025 en vanaf 2026 € 1,5 mln.

Bij het vaststellen van de perspectiefnota 2023 zijn vanaf 2024 middelen beschikbaar gesteld voor het adviespunt Scheiden, Kind en Ouderschap, de versterking van de casusregie Jeugd en datagedreven werken in het Sociaal Domein. Daarnaast wordt in deze perspectiefnota middelen gevraagd om te investeren in maatregelen die voortkomen uit de Routekaart Jeugd. Dit bij elkaar zal de komende jaren moeten leiden tot het terugdringen van intensieve interventies in de jeugdzorg en het handhaven van het huidige structurele jeugdzorgbudget. Om deze redenen wordt de stijging van de lasten uit de begroting 2025 van de SOJ als incidenteel aangemerkt.

Daarnaast constateren we dat naast indexatie ook het aantal intensieve zorgtrajecten toeneemt wat de druk op de begroting doet toenemen. Rekening houdend met de bovenstaande maatregelen zal het feitelijke financiële effect pas later zichtbaar worden. Om die reden is er een risico opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

3. Dekking algemene reserve Begroting SOJ

Voor de jaren 2025 en 2026 wordt voorgesteld om de hogere uitgaven van de jeugdzorg te dekken uit de algemene reserve.

4. SPUK Bekostigingsregeling Opvang Oekraïners

De gemeente Papendrecht heeft opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen. De kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden gedekt vanuit de bekostigingsregeling van het Rijk.

5. Dekking SPUK Bekostigingsregeling Opvang Oekraïners

De gemeente Papendrecht heeft opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen. De kosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden gedekt vanuit de bekostigingsregeling van het Rijk.

6. Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO)

Vanuit het Rijk is een eenmalig budget ontvangen vanuit het Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO). Dit eenmalig budget wordt ingezet voor activiteiten over meerdere jaren om de gemeente Papendrecht digitaal toegankelijker te maken.

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor BDTO overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 225.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget beschikbaar gesteld.

7. Dekking algemene reserve

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor BDTO overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 225.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget beschikbaar gesteld.

8. Onttrekking algemene reserve (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen a, b en c)

Conform het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 wordt een onttrekking van € 450.000 gedaan uit de algemene reserve en wordt deze gestort in de reserve kapitaallasten voor de jaarlijkse kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen voor het mobiliteitsplan.

9. Storting reserve kapitaallasten (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen a, b en c)

Conform het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 wordt een onttrekking van € 450.000 gedaan uit de algemene reserve en wordt deze gestort in de reserve kapitaallasten voor de jaarlijkse kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen voor het mobiliteitsplan.

10. Onttrekking reserve kapitaallasten toekomstige investeringen (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen d, e en f)

In het raadsvoorstel van april 2024 met betrekking tot het mobiliteitsplan wordt voor de investeringen "Eilandstraat – Havenstraat", "Matena Oosteind" en "Oostkil Zuidkil" in totaal een investering opgenomen van € 3.050.000 en de dekking te betrekken bij de perspectiefnota. In lijn met het raadsvoorstel wordt voorgesteld om de kapitaallasten van de hierboven genoemde investeringen te dekken uit de reserve kapitaallasten toekomstige investeringen. Hiervoor dient in totaal een bedrag van € 3.475.000 (inclusief rentekosten) te worden onttrokken en gestort te worden in de bestemmings-reserve kapitaallasten. Na onttrekking van dit bedrag resteert er nog een bedrag van € 5,8 mln.

11. Storting reserve kapitaallasten (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen d, e en f)

In het raadsvoorstel van april 2024 met betrekking tot het mobiliteitsplan wordt voor de investeringen "Eilandstraat – Havenstraat", "Matena Oosteind" en "Oostkil Zuidkil" in totaal een investering opgenomen van € 3.050.000 en de dekking te betrekken bij de perspectiefnota. In lijn met het raadsvoorstel wordt voorgesteld om de kapitaallasten van de hierboven genoemde investeringen te dekken uit de reserve kapitaallasten toekomstige investeringen. Hiervoor dient in totaal een bedrag van € 3.475.000 (inclusief rentekosten) te worden onttrokken en gestort te worden in de bestemmings-reserve kapitaallasten. Na onttrekking van dit bedrag resteert er nog een bedrag van € 5,8 mln.

12. Voorziening voormalig personeel

Voor de voorziening voormalig personeel is geactualiseerd met als resultaat dat er incidenteel € 138.000 bijgestort dient te worden.

13. Digitalisering bouwdoSSIERS

De bouwdoSSIERS dienen wettelijk gedigitaliseerd te worden zodat binnen de vereiste termijn van 6 weken dit ingezien kan worden door betrokken partijen. Voor het digitaliseren van de bouwdoSSIERS is er incidenteel budget van € 50.000 nodig.

Het papieren archief van de gemeente Papendrecht is ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. In gesprek met de archivaris van de gemeente Dordrecht is vastgesteld dat meerdere doSSIERS van Papendrecht nagelopen moeten worden om de vernietigingsdatum vast te kunnen stellen. Naar de toekomst toe zal dit wellicht leiden tot incidentele meerkosten.

14. Jaarprogramma OZHZ – Vergunningverlening en Handhaving

De werkzaamheden in het jaarprogramma van OZHZ kunnen jaarlijks fluctueren door de soort en de aantal vergunningaanvragen, benodigde toezicht, aantal klachten en inspanningen op de doSSIERS. De gemeentelijke bijdrage aan OZHZ wordt hierop incidenteel aangepast met € 200.000 voor het jaar 2024.

15. Omgevingswet

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor Omgevingswet overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 140.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget beschikbaar gesteld.

16. Wet Kwaliteitsborging Bouw

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor Wet Kwaliteitsborging Bouw overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 40.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget alsnog beschikbaar gesteld voor onder andere het opzetten van een register van meldingen, inrichten van software en specifieke trainingen.

17. Conversie applicatie Omgevingswet

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor Omgevingswet overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 20.000 voor de conversie van applicaties, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget alsnog beschikbaar gesteld.

18. Dekking algemene reserve

Vanuit de jaarrekening 2022 zijn budgetten voor de Omgevingswet, de Wet Kwaliteitsborging Bouw en conversie van applicaties overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert totale budget van € 200.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget alsnog beschikbaar gesteld.

19. Vervanging signaleringsverlichting fietspad Kluifrotonde B.K.weg

De huidige signaleringsverlichting langs de overstekende fietspaden rond de kluifrotonde attendeert de naderende automobilisten op overstekende fietsers. De installatie kent regelmatig storingen en aanrijdingen en is hierdoor aan vervanging toe. Bij vervanging door camerasignalering zijn minder storingen/aanrijdingen te verwachten door de minder kwetsbare uitvoering met camera's. Voor deze vervanging is een budget nodig van € 40.000.

20. Reparatie baan Passaat

Door verzakking in de ondergrond is een klein deel van de atletiekbaan verzakt en zijn scheuren in de verharding ontstaan in het loopgebied. Deze onvoorziene reparatie wordt geraamd op € 25.000.

21. Drechtmaps – Digitale raadpleegomgeving

De bestaande regionale raadpleegomgeving voor gebouwen, adressen, luchtfoto's, kadasterinformatie en andere ruimtelijke informatie openbare ruimte (het programma Drechtmaps) is dit jaar aan vervanging toe. Onder regie van de Gemeentelijke Belasting Dienst en met inbreng van de Drechtsteden gemeenten is de vervanging opgepakt. Voor de vervanging is voor Papendrecht een eenmalige bijdrage nodig van € 30.000.

22. Projectinzet flexwoningen Noordhoek

Voor het project flexwonen Noordhoek is een externe projectleider ingehuurd via de Vliegende Brigade van de provincie.

23. Dekking inzet flexwoningen Noordhoek

De inzet van de projectleider voor flexwonen Noordhoek wordt gedekt door een subsidie van de provincie.

24. Tweejaarlijks actualiseren Omgevingsvisie

In het kader van de omgevingswet is het noodzakelijk om de Omgevingsvisie om de twee jaar te actualiseren. Hiervoor is een budget van € 75.000 voor 2026 en 2028 incidenteel nodig.

25. Actualisatie renteresultaat GREX

Bij de jaarrekening 2023 is het meerjarig perspectief grondexploitaties (MPG) geactualiseerd. Met uitzondering van de aan de grondexploitaties toegerekende rente staan de complexen neutraal in de begroting. Op basis van het meerjarig perspectief grondexploitaties bedraagt het renteresultaat van de actualisatie in 2024 € 5.500 nadeel en in 2025 € 192.000 voordeel.

26. Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG)

Bij de jaarrekening 2023 is het meerjarig perspectief grondexploitaties (MPG) geactualiseerd. Het verwerken van de aangepaste plannen in de begroting heeft een neutraal karakter en betreft een administratieve wijziging binnen taakvelden 3 en 8. Voor (duo-)raadsleden ligt ter onderbouwing, onder oplegging van geheimhouding door het college (artikel 87 van de Gemeentewet), het MPG ter kennisname bij de griffie.

27. Actualisatie Meerjarig Perspectief Grondexploitaties (MPG)

Bij de jaarrekening 2023 is het meerjarig perspectief grondexploitaties (MPG) geactualiseerd. Het verwerken van de aangepaste plannen in de begroting heeft een neutraal karakter en betreft een administratieve wijziging binnen taakvelden 3 en 8. Voor (duo-)raadsleden ligt ter onderbouwing, onder oplegging van geheimhouding door het college (artikel 87 van de Gemeentewet), het MPG ter kennisname bij de griffie.

28. Opstellen Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Vastgoed

In 2024 wordt een meerjaren onderhoudsplan (MJOP), inclusief bijbehorende vervangingsinvesteringen, opgesteld voor het Sportcentrum en theater. Hogere onderhoudskosten en energielasten vragen om een actualisatie van het MJOP waarin nieuwe rendabele verduurzamingsmogelijkheden worden meegenomen. In het verlengde daarvan zal in 2025 gestart worden met het opstellen van de MJOP's van de overige panden in eigendom van de gemeente. In 2024 is hiervoor incidenteel € 25.000 nodig en in 2025 incidenteel € 50.000.

Bij de perspectiefnota 2025-2030 zullen de eventuele structurele effecten die voortvloeien uit de MJOP's worden meegenomen.

29. SPUK Bestrijding Energiearmoede

Voor het bestrijden van energiearmoede met maatwerk heeft het Rijk een SPUK-regeling in het leven geroepen. Ook in 2024 maakt de gemeente Papendrecht gebruik van de regeling om energiearmoede binnen de gemeente te bestrijden. Hiervoor is incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld van € 365.000.

30. Dekking SPUK Bestrijding Energiearmoede

Voor het bestrijden van energiearmoede met maatwerk heeft het Rijk een SPUK-regeling in het leven geroepen. De omvang van de SPUK-bijdrage is € 365.000.

31. SPUK Nationaal Isolatieprogramma

Voor het regionaal aanpak Nationaal Isolatieprogramma wordt gebruik gemaakt van de SPUK-regeling. De kosten worden volledig gedekt via de SPUK. Hiervoor is incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld van € 600.000.

32. Dekking SPUK Nationaal Isolatieprogramma

Voor het regionaal aanpak Nationaal Isolatieprogramma wordt gebruik gemaakt van de SPUK-regeling. De omvang van de SPUK-bijdrage is € 600.000.

33. Inzet restantmiddelen CDOKE 2023

In 2023 zijn de middelen van de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energiebeleid (CDOKE) niet volledig ingezet. Conform de betreffende SPUK-regeling mogen de restantmiddelen meegenomen worden naar het volgende jaar. In 2023 resteerde een bedrag van € 300.000.

34. Dekking inzet restantmiddelen CDOKE 2023

In 2023 zijn de middelen van de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energiebeleid (CDOKE) niet volledig ingezet. Conform de betreffende SPUK-regeling mogen de restantmiddelen meegenomen worden naar het volgende jaar. In 2023 resteerde een bedrag van € 300.000.

35. Inzet restantmiddelen Brede SPUK

In 2023 zijn de middelen van de Brede SPUK niet volledig ingezet. Conform de betreffende SPUK-regeling mogen de restantmiddelen meegenomen worden naar het volgende jaar. In 2023 resteerde een bedrag van € 99.900.

36. Dekking Brede SPUK

In 2023 zijn de middelen van de Brede SPUK niet volledig ingezet. Conform de betreffende SPUK-regeling mogen de restantmiddelen meegenomen worden naar het volgende jaar. In 2023 resteerde een bedrag van € 99.900.

37. BC Cultuurplatform

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor Businesscase Cultuurplatform overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 42.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget alsnog beschikbaar gesteld.

38. Energiecrisis en -armoede

Bij de RIB "Stand van zaken project energiecrisis en -armoede" van 14 maart 2024 is de raad geïnformeerd over het project Energiecrisis en -armoede. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 480.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget beschikbaar gesteld, waarbij de verwachting is dat een deel in 2024 wordt uitgegeven. De raad zal periodiek geïnformeerd worden over de voortgang van het project.

39. Huisvestingsinstrumentarium

Vanuit de jaarrekening 2022 is een budget voor Huisvestingsinstrumentarium overgeheveld als resultaatbestemming. Bij de jaarrekening 2023 resteert een budget van € 26.000, waarbij de onttrekking uit de algemene reserve voor dit bedrag niet heeft plaatsgevonden. Voor 2024 wordt dit budget alsnog beschikbaar gesteld.

40. Dekking algemene reserve

Bij de jaarrekening 2023 vinden de onttrekkingen voor BC Cultuurplatform, Energiecrisis en -armoede en huisvestingsinstrumentarium gedeeltelijk plaats. In totaal resteert € 548.000 voor deze onderdelen in de algemene reserve. Voor 2024 wordt dit budget voor die onderdelen beschikbaar gesteld.

41. SPUK Informatiepunten Digitale Overheden (IDO)

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is in 2023 een Informatiepunt Digitale Overheid ingericht. Voor de verdere inrichting, instandhouding en promotie van IDO is de SPUK in 2024 verlengd. Hiervoor is incidenteel een bedrag beschikbaar gesteld van € 31.000.

42. Dekking SPUK Informatiepunten Digitale Overheden (IDO)

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is in 2023 een Informatiepunt Digitale Overheid ingericht. Voor de verdere inrichting, instandhouding en promotie van IDO is de SPUK in 2024 verlengd. De omvang van de SPUK-bijdrage is € 31.000.

43. Subsidie bibliotheek

In 2023 is door de raad het subsidieplafond 2024 vastgesteld. Abusievelijk is een ombuigingsbesluit uit 2021 (afbouw subsidie Bibliotheek fasegewijs tot 2024) hierin niet verwerkt, terwijl dit wél verwerkt is in de begroting.

44. SPUK Nationaal Programma Onderwijs

Voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs worden door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap via een specifieke regeling gelden beschikbaar gesteld. De begroting wordt hierop neutraal aangepast. De SPUK-omvang is € 135.000.

45. Dekking SPUK Nationaal Programma Onderwijs

Voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs worden door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap via een specifieke regeling gelden beschikbaar gesteld. De begroting wordt hierop neutraal aangepast. De SPUK-bijdrage bedraagt € 135.000.

46. SKO Theater

De theatervoorstelling "En de winnaar is" (initiatief adviespunt Scheiden, Kinder- en Ouderschap) is voor een tweetal scholen doorgeschoven van 2023 naar 2024. De incidentele kosten ter grootte van € 20.000 worden gedekt uit de algemene reserve.

47. Dekking algemene reserve

De kosten voor de SKO theater ter grootte van € 20.000 worden gedekt uit de algemene reserve.

48. Oranjecomité

Tijdens de raadsvergadering van 6 juli 2023 is een motie aangenomen om het subsidiebedrag 2024 meer in evenwicht te brengen, zodat naast de noodzakelijke kosten er voldoende geld overblijft voor de feestelijke activiteiten. Voorgesteld wordt om voor 2024 en 2025 een aanvullend budget van € 21.000 incidenteel beschikbaar te stellen. Daarnaast wordt voor 2025 een aanvullend budget van € 40.000 incidenteel gevraagd voor de viering van 80 jaar bevrijding.

49. Inspecties kinderopvang

Door extra uit te voeren inspecties op geregistreerde kindercentrums en gastouderbureaus wordt een incidenteel budget gevraagd van € 45.000.

50. Inzet Egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties

De structurele lasten van Routekaart Jeugd worden gedeeltelijk voor twee jaar incidenteel gedekt uit de egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties ter grootte van € 202.500 in 2024 en € 222.500 in 2025.

51. ANWB Automaatje

Ultimo 2023 is de pilot ANWB automaatje gestart. Met ANWB automaatje wordt het voorkomen en/of verminderen van eenzaamheidsgevoelens en verbetering van fysieke en sociale gezondheid bereikt. De pilotperiode wordt met één jaar verlengd. Incidenteel is in 2025 een bedrag nodig van € 30.000.

52. Realisatie inlooplocatie jongeren Kraaihoek

Conform het raadsbesluit Realisatie inlooplocatie jongeren Kraaihoek van april 2024 worden de incidentele lasten (tot en met 2028) voor de realisatie van de inlooplocatie jongeren in Kraaihoek verwerkt. De incidentele kosten bedragen voor 2024 € 113.500 en vanaf 2025 tot en met 2028 € 63.500.

53. Dekking algemene reserve

Conform het raadsbesluit Realisatie inlooplocatie jongeren Kraaihoek van april 2024 worden de incidentele lasten (tot en met 2028) voor de realisatie van de inlooplocatie jongeren in Kraaihoek gedekt uit de algemene reserve. De onttrekkingen bedragen voor 2024 € 113.500 en vanaf 2025 tot en met 2028 € 63.500.

54. Inzet onderzoekslab Regiodeal

Papendrecht doet in de Regio Deal mee met twee projecten, waaronder Impuls Gezonde wijken en inwoners - innovatielabs en bewegen in de buitenruimte. Cofinanciering vindt deels plaats vanuit bestaand budget, voor de deelname aan innovatielabs is voor 2025 nog incidenteel € 15.000 nodig.

55. Visie Sociaal Domein

Begin 2025 zal een nieuw beleidskader voor het sociale domein aan de gemeenteraad worden aangeboden. Het beleidskader geeft weer wat we de komende jaren willen bereiken in het sociale domein, wat het betekent voor de rol van de gemeente en voor de rol van de verschillende stakeholders. Voor het projectleiderschap ramen we voor 2024 een bedrag van € 115.000. Dekking van dit bedrag vindt plaats vanuit de Egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties.

56. Dekking Egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties

De kosten voor het projectleiderschap voor het opstellen van de Visie Sociaal Domein wordt gedekt vanuit de Egalisatiereserve Rijkstromen Taakmutaties.

57. Tijdelijke inhuur griffie

Conform het raadsbesluit tijdelijke inhuur griffie van 1 februari 2024 worden de incidentele lasten ter grootte van € 120.000 verwerkt.

58. Burgerbegroting

In de oordeelsvormende raadsvergadering van 18 april jl. is aangegeven om voor de Burgerbegroting een bedrag te reserveren van € 100.000 incidenteel in 2025. In het najaar van 2024 wordt de pilot voor de Burgerbegroting samen met een werkgroep vanuit de raad verder uitgewerkt.

Structurele ontwikkelingen

Nr.	Omschrijving	U/I	I/S	2024	2025	2026	2027	2028	2029
59	Nieuwe CAO Gemeenten	U	S	€ -700.000	€ -1.000.000	€ -1.200.000	€ -1.200.000	€ -1.400.000	€ -1.600.000
60	Indexatie subsidieplafond	U	S	€ -	€ -250.000	€ -250.000	€ -250.000	€ -250.000	€ -350.000
61	Indexatie Recreatie & Cultuur Holding	U	S	€ -65.000	€ -72.000	€ -78.000	€ -84.000	€ -90.000	€ -140.000
62	Begroting VRZHZ 2025	U	S	€ -158.000	€ -303.000	€ -303.000	€ -303.000	€ -303.000	€ -363.000
63	Begroting OZHZ 2025	U	S	P.M.	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -70.000
64	Begroting DG&J 2025	U	S	P.M.	€ -125.000	€ -70.000	€ -75.000	€ -80.000	€ -125.000
65	Begroting SGD 2025	U	S	€ -143.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -400.000
66	Begroting GRS 2025	U	S	€ -966.000	€ -853.000	€ -585.000	€ -416.000	€ -54.000	€ -609.000
67	Claim Algemene Uitkering - Dekking inflatie- en looneffecten	U	S	€ 695.000	€ 184.000	€ 849.000	€ 1.053.000	€ 883.000	€ 1.152.000
68	Bijstelling Algemene Uitkering (September- en Decemercirculaire 2023)	I	S	€ 805.000	€ 407.000	€ 298.000	€ 1.427.000	€ 2.683.000	€ 2.683.000
69	Gelabelde uitgaven Algemene Uitkering	U	S	€ -94.000	€ -23.000	€ -20.000	€ 407.000	€ 408.000	€ 408.000
70	Budget toekomstige investeringen	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -300.000
71	Aanpassing OZB algemene prijsstijgingen en areaal	I	S	€ -	€ 57.000	€ 118.000	€ 184.000	€ 302.600	€ 716.600
72	Informatiebeveiliging	U	S	€ -50.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
73	Renteontwikkelingen leningportefeuille	U	S	€ -	€ -	€ -	€ -200.000	€ -200.000	€ -200.000
74	Bijstelling dividend Stedin	I	S	€ -	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
75	Bijstelling opbrengsten uitgeleend geld	I	S	€ 200.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
76	Kapitaallasten bijstelling investeringsprogramma	U	S	€ -	€ -61.000	€ -145.000	€ -145.000	€ -145.000	€ -145.000
77	Dekking kapitaallasten (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen a, b en c)	I	S	€ -	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 18.000
78	Dekking kapitaallasten (Mobiliteitsplan 2024 onderdelen d, e en f)	I	S	€ -	€ 55.000	€ 139.000	€ 139.000	€ 139.000	€ 139.000
79	ARBO-dienst	U	S	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
80	VNG Contributie	U	S	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
81	Functioneel beheer BRP	U	S	€ -51.000	€ -51.000	€ -51.000	€ -51.000	€ -51.000	€ -51.000
82	Maatregelen jaarwisseling	U	S	€ -46.000	€ -46.000	€ -46.000	€ -46.000	€ -46.000	€ -46.000
83	Vervallen contracten uitleenpersoneel	U	S	€ 99.000	€ 99.000	€ 99.000	€ 138.000	€ 138.000	€ 138.000
84	Vervallen contracten uitleenpersoneel	I	S	€ -99.000	€ -99.000	€ -99.000	€ -165.000	€ -165.000	€ -165.000
85	BOA Registratie Systeem (BRS)	U	S	€ -12.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000
86	Vervallen compensatieregeling BTW Sport	I	S	€ -	€ -	€ -44.000	€ -44.000	€ -44.000	€ -44.000
87	Beheer Afval en Sportvelden	U	S	€ -	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000	€ -92.000
88	Schonen waterwegen	U	S	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000	€ -75.000
89	Energieprijzen Openbare Verlichtingen	U	S	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000
90	Beheerprogramma Vastgoed	U	S	€ -50.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
91	Bijdrage Waterbus	U	S	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
92	Meerkosten E-rijden gemeentelijke buitendienst	U	S	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000	€ -10.000
93	Herijking HRM-beleid en uitvoering	U	S	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000	€ -90.000
94	Onderwijsachterstandenbeleid	U	S	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -1.000.000	€ -1.000.000	€ -1.000.000
95	Dekking Onderwijsachterstandenbeleid	I	S	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000
96	Herstelwoning - Fazantenstraat	U	S	€ -40.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
97	Dekking Herstelwoning - Fazantenstraat	I	S	€ 40.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
98	Beschermd wonen en opvang	I	S	€ 210.000	€ 180.000	€ 150.000	€ 180.000	€ 30.000	€ -
99	Procesregisseur Senioren	U	S	€ -40.000	€ -123.000	€ -123.000	€ -123.000	€ -123.000	€ -123.000
100	Routekaart Jeugd	U	S	€ -230.500	€ -435.500	€ -213.000	€ -213.000	€ -213.000	€ -213.000
101	Subsidie Odensehuis	U	S	€ -	€ -38.000	€ -38.000	€ -38.000	€ -38.000	€ -38.000
102	Beeldenpark Drechtoevers	U	S	€ -	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000	€ -4.000
103	Beleidsregisseur Sport & Cultuur	U	S	€ -	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000	€ -125.000
104	Vroegsignalering betalingsachterstanden	U	S	€ -	€ -	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
105	Ouderadviseur Senioren (Sterk Papendrecht)	U	S	€ -30.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000
106	Adviesraad Sociaal Domein	U	S	€ -6.000	€ -12.500	€ -12.500	€ -12.500	€ -12.500	€ -12.500
107	Projectregie Vluchtelingen	U	S	€ -23.000	€ -83.000	€ -83.000	€ -83.000	€ -83.000	€ -83.000
108	Begrotingsanalyse	U	S	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal Structureel				€ -969.500	€ -3.142.000	€ -2.306.500	€ -519.500	€ 687.100	€ -94.900

(- = hogere lasten / lagere baten)
(+ = lagere lasten / hogere baten)

59. Nieuwe CAO Gemeenten

Per 1 januari 2024 is de nieuwe CAO voor gemeenten in werking getreden. De financiële verwerking leidt tot een nadelig structureel effect van € 720.000 in 2024. Rekening houdend met een jaarlijkse looncorrectie van 2,5% leidt tot € 2 miljoen structurele bijstelling in 2029.

60. Indexatie subsidieplafond

Bij het indexeren van subsidies vanaf 2025 is het gemiddelde opgenomen van de verwachte loon- en prijsstijgingen.

61. Indexatie Recreatie & Cultuur Holding

De exploitatiebijdrage 2024 aan de Recreatie en Cultuur Holding wordt voor de indexering bijgesteld. Dit leidt tot een aanvullende bijdrage van € 65.000 over het jaar 2024.

Daarnaast wordt voor de begroting 2025 een indexering toegepast van de stijgende loon- en prijsindicatie 2024 wat conform contractuele afspraken moet worden doorberekend.

62. Begroting VRZHZ 2025

De ontvangen begroting 2025 van de VRZHZ hebben wij financieel doorgerekend in onze begroting. De begroting 2025 zal via de reguliere zienswijze procedure aan u worden voorgelegd. Bij de invoering van de in 2017 afgesproken verdeelsleutel gaat in 2025 leiden tot een aanpassing van de begroting, omdat het aandeel van gemeente Papendrecht in de financiële bijdrage dan groter wordt. Er zijn nog gesprekken gaande om deze aanpassing reeds in de begroting 2024 door te voeren. Mocht hiervan inderdaad sprake van zijn, dan komen wij hier nader op terug.

63. Begroting OZHZ 2025

De ontvangen begroting 2025 van de OZHZ hebben wij financieel doorgerekend in onze begroting. De begroting 2025 zal via de reguliere zienswijze procedure aan u worden voorgelegd.

64. Begroting DG&J 2025

De ontvangen begroting 2025 van de DG&J hebben wij financieel doorgerekend in onze begroting. De begroting 2025 zal via de reguliere zienswijze procedure aan u worden voorgelegd.

65. Begroting SGD 2025

Met betrekking tot bijdrage aan de Servicegemeente Dordrecht houden we rekening met een doorrekening van de algemene loon- en prijsindexatie.

66. Begroting GRS 2025

De ontvangen begroting 2025 van de GRS hebben wij financieel doorgerekend in onze begroting. De begroting 2025 zal via de reguliere zienswijze procedure aan u worden voorgelegd. De begroting van de GRS is gebaseerd op basis van huidige inzicht en kan naar de toekomst toe zowel positief als negatief afwijken. De ontwikkelingen zoals te nemen maatregelen met betrekking tot de toegang, de voorgenomen rijksmaatregelen als ook de maatschappelijke ontwikkelingen zullen bepalend zijn over het verloop van de financieel meerjaren beeld van de GRS.

67. Claim Algemene Uitkering – Dekking inflatie- en looneffecten

In de perspectiefnota is rekening gehouden dat de hoge loon- en prijsindexatie gedeeltelijk gedekt wordt door een hogere algemene uitkering. Of er voldoende wordt gecompenseerd zal moeten blijken wanneer de meicirculaire 2024 is ontvangen. Vooruitlopend hierop hebben wij een claim op de hogere algemene uitkering opgenomen.

Daarnaast wordt conform besluitvorming Concernrapportage 2023 er in 2024 een claim van € 85.000 gelegd voor de dekking voor de verbouw van de leslocatie Schoorweg 6. Vanuit het Rijk wordt via de algemene uitkering middelen ontvangen op basis van een normbedrag per leerling per jaar.

68. Bijstelling Algemene Uitkering (September- en Decemercirculaire 2023)

Op basis van de raadsinformatiebrieven van de Septemercirculaire 2023 (d.d. 24 oktober 2024) en de Decemercirculaire 2023 (d.d. 25 januari 2024) worden de standen van de algemene uitkering meerjarig bijgesteld.

69. Gelabelde uitgaven Algemene Uitkering

Op basis van de raadsinformatiebrieven van de Septemercirculaire 2023 (d.d. 24 oktober 2024) en de Decemercirculaire 2023 (d.d. 25 januari 2024) worden de gelabelde uitgaven van de algemene uitkering meerjarig verwerkt.

Daarnaast vallen een aantal bestaande gelabelde uitgaven vanaf 2027 structureel vrij voor een bedrag van € 424.000.

70. Budget toekomstige investeringen

Conform de afspraken die zijn gemaakt rondom de financiering huisvesting VO-scholen vindt jaarlijks een structurele verhoging plaats van het budget toekomstige investeringen.

71. Aanpassing OZB algemene prijsstijgingen en areaal

Conform de afspraken die zijn gemaakt rondom de financiering huisvesting VO-scholen vindt jaarlijks buiten de reguliere indexatie van de OZB een extra verhoging (1,5%) plaats van de OZB. Dit moet nog verwerkt worden voor de jaarschijf 2029. Daarnaast is er vanaf 2025 rekening gehouden met een hoger inflatiepercentage van 2,5% in plaats van 1,5% en met de areaalontwikkeling. Dit betekent dat de OZB-opbrengsten in 2025 aanvullend met € 57.000 worden verhoogd tot een bedrag van € 300.000 in 2028. Vanaf 2029 bedraagt de begrotingsbijstelling € 716.000 inclusief de reguliere indexatie wat nog niet is opgenomen in het begrotingsjaar 2029.

72. Informatiebeveiliging

Betrouwbare informatievoorziening is een kritische factor en dus is het van groot belang om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid te kunnen garanderen. Wanneer onze strategische bedrijfsinformatie of (vertrouwelijke) persoonsgegevens van onze burgers in verkeerde handen vallen, is de impact groot en onze positie van een betrouwbare overheid in het geding. Dit wordt ook internationaal onderkend. Daarom is de Europese NIS2-richtlijn voor de beveiliging van netwerk- en informatiesystemen van toepassing geworden. De aangescherpte eisen die deze wetgeving met zich meebrengt zal vanaf eind 2024 van kracht worden.

Om aanvallen te voorkomen en schade te beperken zijn in toenemende mate organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen nodig. Een deel van de maatregelen zal betrekking hebben op formatie, de inrichting van onze processen en het nemen van de benodigde beheersmaatregelen. Een ander belangrijk onderdeel betreft de systeemtechnische aanpassingen op het gebied van de beveiligingslicenties. In totaal is in 2024 een bedrag van € 50.000 en vanaf 2025 een bedrag van € 100.000 per jaar nodig om te kunnen voldoen aan de nieuwe NIS2-richtlijnen.

73. Renteontwikkelingen leningenportefeuille

Door de renteontwikkelingen worden rentelasten van de leningenportefeuille bijgesteld. Dit geeft vanaf 2027 een negatief effect op van € 200.000.

74. Bijstelling dividend Stedin

Naar aanleiding van de toetreding van het Rijk in het aandelenkapitaal van Stedin en de aankoop van preferente aandelen worden de dividendopbrengsten structureel met € 150.000 bijgesteld.

75. Bijstelling opbrengsten uitgeleend geld

De opbrengsten van uitgeleend geld worden meerjarig bijgesteld. Dit levert een voordeel op van € 200.000 in 2024 oplopend naar € 400.000 vanaf 2025.

76. Kapitaallasten bijstelling investeringsprogramma

Dit betreft de bijstelling van kapitaallasten na verwerking van de investeringen in hoofdstuk "Bijstelling investeringsprogramma 2024-2029". De extra kapitaallasten bedragen € 71.000 voor 2025 oplopend naar € 204.000 in 2029.

77. Dekking kapitaallasten (Mobiliteitsplan)

Conform het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 worden de kapitaallasten van de investeringen "Verkeer Noordhoek e.o.", "Looproute Fokker" en "Looproute Waterbus" gedekt uit de reserve kapitaallasten. De reserve kapitaallasten is gevoed met een onttrekking uit de algemene reserve conform het raadsbesluit.

78. Dekking kapitaallasten (Mobiliteitsplan)

Conform het raadsvoorstel Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 wordt voorgesteld de kapitaallasten van de investeringen "Eilandstraat – Havenstraat", "Matena Oosteind" en "Oostkil Zuidkil" te dekken uit de reserve kapitaallasten. De reserve kapitaallasten wordt gevoed met een onttrekking uit de reserve kapitaallasten toekomstige investeringen.

79. ARBO-dienst

Door een duurder ARBO-pakket in relatie met verzuim en RI&E-kosten wordt het budget voor de ARBO-dienst structureel bijgesteld met € 45.000.

80. VNG Contributie

De contributie van de VNG wordt geïndexeerd. Daarnaast is er een extra contributie voor de fonds Gezamenlijk Gemeentelijk Uitvoering (GGU). De totale bijstelling bedraagt € 45.000 structureel.

81. Functioneel beheer BRP

Voor het borgen van een wettelijk verplicht niveau van inhoudelijke verwerking van de Basisregistratie Personen (BRP), zorgdragen voor een gedegen applicatiebeheer en het zorgdragen van veiligheidsmaatregelen is extra inzet nodig. Hiervoor is een budget van € 51.000 structureel nodig.

82. Maatregelen jaarwisseling

Conform het raadsbesluit worden de structurele lasten ter grootte van € 46.000 meerjarig verwerkt.

83. Vervallen contracten uitleenpersoneel

De bestaande contracten voor het uitleenen van handhavers komt te vervallen. Dit zorgt voor een lagere lasten ter grootte van € 99.000 in 2024 oplopend tot € 138.000 vanaf 2027.

84. Vervallen contracten uitleenpersoneel

De bestaande contracten voor het uitleenen van handhavers komt te vervallen. Dit zorgt voor een lagere baten ter grootte van € 99.000 in 2024 oplopend tot € 165.000 vanaf 2027.

85. BOA Registratie Systeem (BRS)

In het Boa Registratie Systeem (BRS) worden handhavingsactiviteiten door buitengewoon opsporingsambtenaren geregistreerd. Voor de uitvoering van primaire taken van de Boa's binnen hun wettelijke opsporingsbevoegdheden is het noodzakelijk dat zij Politiegegevens verwerken, waaronder in ieder geval begrepen het verzamelen, vastleggen en uitwisselen met bevoegde instanties en Boa's. Hiervoor is € 12.000 in 2024 nodig en vanaf 2025 structureel € 6.000.

86. Vervallen compensatieregeling BTW Sport

De SPUK-regeling Compensatie BTW Sport is verlengd voor de jaren 2024 en 2025. Hierdoor worden de BTW-kosten in het kader van sportaccommodaties vanaf 2026 niet meer gecompenseerd. De Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is voornemens om de SPUK te gaan verlengen, maar kan nog geen uitsluitsel hierover geven. Dit betreft vanaf 2026 een structureel nadeel van € 44.000.

87. Beheer Afval en Sportvelden

Afgelopen jaren zijn de beheerdomeinen binnen de openbare ruimte sterk in ontwikkeling. Hierdoor is het takenpakket uitgebreid met accountbeheer, investeringen en groot onderhoud over de domeinen afval en buitensportaccommodaties. Veel werkzaamheden worden op dit moment opgevangen door inhuur en extra inzet van een medewerker. Daarnaast biedt extra inzet van inhuur geen structurele oplossing en is daarnaast erg duur. Voorgesteld wordt vaste invulling te realiseren voor het beheerdomein afval en buitensportaccommodaties en hiervoor een bedrag van € 92.000 vanaf 2025 structureel vrij te maken. Vanuit het oogpunt van duurzame inzetbaarheid is dit ook een relevante ontwikkeling, omdat de senior medewerker zich meer kan richten op de bovenkant van de werkzaamheden en het aansturen van werkzaamheden, terwijl op termijn de kennis wordt geborgd.

88. Schonen waterwegen

Door achterlopende indexatie van bestaande bestekken moeten de budgetten voor het schonen van waterwegen worden bijgesteld. Structureel vraagt dit een verhoging van € 75.000.

89. Energieprijzen Openbare Verlichtingen

De energiekosten (stroom, netwerkkosten en milieubelastingen) zijn de afgelopen jaren voor alle doeleinden fors gestegen, zo ook voor de openbare verlichting. In de begroting 2024 is een budget geraamd van € 276.000 voor energiekosten. In de afgelopen jaren heeft de gemeente aanzienlijk geïnvesteerd in de ombouw naar LED-verlichting waardoor (ook in 2023) minder stroom nodig is vergeleken met de voorgaande jaren. De kostprijs van energie, netwerk en milieubelastingen is zodanig gestegen dat ondanks de energiebesparing die is gerealiseerd het budget fors verhoogd moet worden. Naar huidig inzicht is een structurele budgetverhoging van € 125.000 nodig om in de totale kostprijs te voorzien. Dit sluit aan bij de werkelijke energiekosten openbare verlichting zoals deze zijn afgerekend in 2023.

90. Beheerprogramma Vastgoed

Om meer grip te krijgen op het algemene beheer van ons Vastgoed gaan wij over naar een speciaal beheerprogramma. Het beheerprogramma draagt bij aan een effectieve en efficiëntere manier van werken. Dit programma wordt in de gehele Drechtsteden gebruikt.

91. Bijdrage Waterbus

De bijdrage voor de waterbus wordt door loon- en prijsontwikkelingen structureel verhoogd met € 25.000.

92. Meerkosten E-rijden gemeentelijke buitendienst

Het raadsbesluit Kredietvoorstel verduurzamen wagenpark van Wijkonderhoud van 28 september 2023 worden de meerkosten in de exploitatie van het elektrificeren van het wagenpark van de buitendienst structureel verwerkt. De meerkosten bedraagt € 10.000.

93. Herijking HRM-beleid en uitvoering

De afgelopen jaren zijn de ontwikkeling op het gebied van integriteit, personeelsbeleid en -uitvoering toegenomen. We constateren dat de organisatie is meegegroeid met de maatschappelijke opgaven van de gemeente. Ook organisatorische aanpassingen op personeelsbeleid dient hierop aangepast te worden en vraagt om een intensivering. Om ook naar de toekomst toe een goed personeelsbeleid te kunnen blijven uitvoeren is een bedrag van € 90.000 noodzakelijk.

94. Onderwijsachterstandenbeleid

Voor de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid worden door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap via een specifieke regeling gelden beschikbaar gesteld. De begroting wordt hierop neutraal aangepast.

95. Dekking onderwijsachterstandenbeleid

Voor de uitvoering van het onderwijsachterstandenbeleid worden door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap via een specifieke regeling gelden beschikbaar gesteld. De begroting wordt hierop neutraal aangepast.

96. Herstelwoningen - Fazantenstraat

Met de inzet van een herstelwoning voor kwetsbare groepen wordt bereikt dat ergere problematiek wordt voorkomen. Betreft een budgetneutraal wijziging.

97. Dekking Herstelwoningen - Fazantenstraat

Met de inzet van een herstelwoning voor kwetsbare groepen wordt bereikt dat ergere problematiek wordt voorkomen. Betreft een budgetneutraal wijziging.

98. Beschermd wonen en opvang

De gemeente heeft in de eigen begroting voor 2024 de overschotten in het aandeel van regionale inkomsten opgenomen. Na actualisatie en rekening houdend met de afbouwregeling beschermd wonen en opvang kunnen de overschotten op de regionale bijdrage meerjarig positief worden bijgesteld. In 2024 bedraagt dit € 210.000 aflopend naar € 30.000 in 2028.

99. Procesregisseur Senioren

Om uitvoering te geven aan de vastgestelde visie en actieagenda 'Wonen en zorg voor senioren' is een procesregisseur/beleidsadviseur Senioren noodzakelijk. De procesregisseur faciliteert de samenwerking tussen interne en externe professionals en is aanjager voor het uitvoeren van de visie en de actieagenda. Als beleidsadviseur voert deze medewerker onderdelen van de actieagenda uit. Nu de visie en eerste actieagenda zijn vastgesteld - en gelet op de duur van de opgave en het voortduren van de vergrijzing (piek in 2040) - stellen we voor om structureel extra in te zetten voor een procesregisseur Senioren ter grootte van € 123.000 vanaf 2025.

100. Routekaart Jeugd

Met het uitvoeren van de ambities en acties die staan vermeld in de Routekaart Jeugd zijn er uiteraard ook budgetten nodig. Deze uitgaven bestaan veelal uit investeringen in het inzichtelijk maken van wat ingezette jeugdzorg oplevert. Voor de jaren 2024 en 2025 worden de lasten van de Routekaart Jeugd incidenteel gedekt uit de egaliseringsreserve Rijksstromen Taakmutaties (zie ook nummer 50).

101. Subsidie Odensehuis

Op 9 november 2023 besloot de gemeenteraad via een amendement een extra subsidie toe te kennen aan het Odensehuis Papendrecht voor het jaar 2024. Gezien de bijdrage van het Odensehuis aan de doelstellingen in het sociaal domein bijdragen stellen we voor structureel dit bedrag toe te voegen aan de subsidie vanaf 2025 ter grootte van € 38.000.

102. Beeldenpark Drechtoevers

Bij de ombuigingen in 2021 is de subsidie aan Stichting Beeldenpark Drechtoevers stopgezet. Met deze ingreep werd zij geacht om plannen te maken om alternatieve inkomsten te genereren en/of de ontmanteling van het Beeldenpark te realiseren. De stichting is afgelopen jaren op zoek gegaan naar andere inkomsten en heeft aangetoond voor een deel zelfredzaam te zijn. Per saldo heeft het Beeldenpark de helft van eerder altijd gesubsidieerde bedrag nog nodig. Dit betekent vanaf 2025 een nadeel van € 4.000 structureel.

103. Beleidsregisseur Sport & Cultuur

In het maatschappelijk domein liggen veel werkzaamheden door toenemend beroep op het vlak van onder meer jeugdzorg en Wmo, ontwikkelingen in de demografie, uitdagingen op de woningmarkt en druk op bestaanszekerheid. Deze complexiteit binnen het maatschappelijk domein vraagt naast lokale en landelijke ontwikkelingen ook extra aandacht voor sport, cultuur, onderwijs en gezondheid. Dit vraagt om een regierol op het gebied van Sport en Cultuur om toekomstbestendig te kunnen blijven handelen in deze complexiteit. Vanaf 2025 is hiervoor een structureel bedrag nodig van € 125.000.

104. Vroegsignalering betalingsachterstanden

Deze wettelijke taak bekostigen we nu vanuit de tijdelijke middelen van het actieplan Armoede & Schuldenproblematiek. Dit is echter een structurele taak aan gemeenten. Intussen hebben we meer beeld hoeveel inzet dit kost van Sterk Papendrecht. Daarom nemen we budget op om deze taak vanaf 2026 structureel te subsidiëren voor een bedrag van € 50.000.

105. Ouderenadviseur Senioren (Sterk Papendrecht)

Vanuit de actieagenda Wonen en zorg Senioren wordt extra inzet gevraagd van een ouderenadviseur bij Sterk Papendrecht. In samenwerking met partners draagt de ouderenadviseur bij aan het bewust maken van senioren over het belang om geschikt te wonen, hen te informeren over doorstroommogelijkheden of woningaanpassingen. Overige mede uit de uitvoeringsagenda voortvloeiende activiteiten zullen via het gebruikelijke P&C-cyclus worden opgenomen. Hiervoor is een bedrag van € 30.000 in 2024 oplopend tot € 130.000 vanaf 2025.

106. Adviesraad Sociaal Domein

Met de vaststelling van de Verordening adviesraad Sociaal domein wordt de bestaande WMO-adviesraad verbreed. Dit betekent dat na besluitvorming door de raad, de WMO-adviesraad verbreed wordt tot een Adviesraad Sociaal Domein. Aan deze brede raad zullen vanaf dat moment alle lokale verordeningen en beleid voor de Jeugdwet, Participatiewet en Wet Maatschappelijke Ondersteuning voor integraal advies worden voorgelegd. De nieuwe adviesraad kent een groter aantal leden en een breder aandachtsterrein (en werkzaamheden) om de inwoners en cliënten uit Papendrecht goed te vertegenwoordigen. De nieuwe Adviesraad Sociaal Domein krijgt meerdere leden extra ten opzichte van de Wmo-adviesraad en gaat meer onderwerpen behandelen. Dat betekent dat een verhoging van het budget voor de presentiegelden, kennisopbouw, communicatie en ledenwerving en bijeenkomsten nodig is. Hiervoor is een bedrag nodig van structureel € 12.500.

107. Projectregie Vluchtelingen

De afgelopen periode kwamen veel extra werkzaamheden (vanuit het rijk) bij de gemeenten terecht als het gaat om opvang van vluchtelingen (AMV, asielzoekers, Oekraïners), realisatie van locaties en randvoorwaarden, zoals veiligheid, (taal)onderwijs, dagbesteding, (toeleiding) naar werk, gezondheidszorg en dergelijke. Deze taken begonnen vanuit de "opvangcrisis" (via de veiligheidsregio) en zijn intussen, ook vanwege het inwerking treden van de Spreidingswet, reguliere en nieuwe taken geworden voor gemeenten. Door het in eerste instantie tijdelijke karakter van de werkzaamheden zijn veel taken opgepakt in een combinatie van bestaande formatie en extra inhuur. Omdat deze taken nu structureel zijn, stellen we voor hier structureel formatie voor te organiseren. Via het gemeentefonds (Faciliteitenbesluit opvangcentra) ontvangt de gemeente een vergoeding voor gerealiseerde opvangplaatsen. Een van de plannen van het nieuwe regeerakkoord is het intrekken van de Spreidingswet. Uiteraard is het op dit moment nog niet duidelijk welke gevolgen dit heeft.

108. Begrotingsanalyse

Afgelopen jaar is een analyse uitgevoerd op de jaarrekeningsresultaten 2019-2022 afgezet tegen de begroting 2019-2022. Hierbij hebben wij de incidentele effecten, zoals verantwoord in de jaarrekening geëlimineerd en de resultaten geanalyseerd. Gebleken is dat over de jaren heen een bedrag van € 200.000 als structureel effect in de begroting kan vrijvallen.

Financieel meerjarenperspectief 2024-2029

Financieel meerjarenperspectief 2024-2029	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Structureel begrotingssaldo na Begroting 2024	€ 1.861.000	€ 3.555.000	€ -527.000	€ -1.827.000	€ -2.462.000	€ -2.522.000
Begrotingssaldo na Begroting 2024	€ 1.479.500	€ 3.621.000	€ -550.000	€ -1.555.000	€ -2.250.000	€ -2.250.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2029 Incidenteel	€ -1.029.000	€ 188.500	€ -75.000	€ -837.000	€ -497.000	€ -182.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2029 Structureel	€ -969.500	€ -3.142.000	€ -2.306.500	€ -519.500	€ 687.100	€ -94.900
Totaal saldo Perspectiefnota 2024-2029	€ -1.998.500	€ -2.953.500	€ -2.381.500	€ -1.356.500	€ 190.100	€ -276.900
Structureel begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ 891.500	€ 413.000	€ -2.833.500	€ -2.346.500	€ -1.774.900	€ -2.616.900
Begrotingssaldo na Perspectiefnota 2024-2029	€ -519.000	€ 667.500	€ -2.931.500	€ -2.911.500	€ -2.059.900	€ -2.526.900

Bijstelling Investeringsprogramma 2024 – 2029

Naast financiële bijstelling van de exploitatie is ook het investeringsprogramma geactualiseerd. De mutaties worden in onderstaande tabel toegelicht. De financiële consequenties voor de kapitaallasten zijn als één bedrag opgenomen onder de post "kapitaallasten" in het hoofdstuk financiële ontwikkelingen.

Investeringskredieten	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nieuw						
Mobiliteitsplan verkeer Noordhoek e.o.	€ 275.000					
Mobiliteitsplan looproute Fokker	€ 75.000					
Mobiliteitsplan looproute waterbus	€ 25.000					
Mobiliteitsplan Eilandstraat - Havenstraat	€ 500.000					
Mobiliteitsplan Matena Oosteind	€ 700.000					
Mobiliteitsplan Oostkil Zuidkil		€ 1.850.000				
Vervangen besturingsysteem liften Overtoom						€ 76.000
Vervanging brandmeldinstallatie De Meent	€ 85.000					
Aanpassing bestaande investeringen						
Hybride veld Oostpolder - fundering		P.M.				
Hybride veld Oostpolder - grasmat		P.M.				
Eigen vermogensinbreng deelnemingen	€ -1.874.000					
Vervangingsinvesteringen						
Sportcentrum						P.M.
Parkeergarages						P.M.
Civiele kunstwerken						€ 270.000
asfaltwerken						€ 150.000
OVL vervanging armaturen						€ 155.000
vervanging straatmeubilair						€ 35.000
vervangen bomen en heesters						€ 215.000
vervanging speeltoestellen						€ 60.000
speelplaatsen						€ 50.000
vervanging pompen riolering						€ 100.000
reconstructieprogramma riolering						€ 2.500.000
Totaal	€ -214.000	€ 1.850.000	€ -	€ -	€ -	€ 3.611.000

Mobiliteitsplan verkeer Noordhoek e.o.

Conform het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 wordt de investering financieel verwerkt. Daarbij wordt een onttrekking gedaan uit de algemene reserve en wordt deze gestort in de reserve kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

Mobiliteitsplan looproute Fokker

Conform het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 wordt de investering financieel verwerkt. Daarbij wordt een onttrekking gedaan uit de algemene reserve en wordt deze gestort in de reserve kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

Mobiliteitsplan looproute waterbus

Conform het raadsbesluit Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan Papendrecht 2024 van april 2024 wordt de investering financieel verwerkt. Daarbij wordt een onttrekking gedaan uit de algemene reserve en wordt deze gestort in de reserve kapitaallasten ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten.

Mobiliteitsplan Eilandstraat – Havenstraat

Voor de Eilandstraat en Havenstraat zijn aanvullende maatregelen nodig om de overlast in de omgeving veroorzaakt door o.a. Fokker en de uitbreiding hiervan weg te nemen. Het nog te definiëren maatregelenpakket kan bestaan uit drempels of bijvoorbeeld wegversmallingen ter reductie van de snelheid binnen dit gebied. De maatregelen zullen in overleg met de omgeving en binnen de wettelijke kaders en richtlijnen (CROW) nader bepaald en uitgewerkt worden. Tevens wordt hier gekeken naar de optredende parkeerproblemen en eventuele oplossing.

Voorgesteld wordt om de kapitaallasten die voortvloeien uit deze investering te dekken uit de reserve kapitaallasten toekomstige investeringen.

Mobiliteitsplan Matena Oosteind

Vanuit wegbeheer is een asfaltreconstructie vanuit het meerjarenplan asfaltwegen voorzien van het Oosteind als onderdeel van het dijklint. De werkzaamheden beslaan niet het gehele tracé, waardoor Matena niet wordt meegenomen in deze herinrichting. Deze rijbaan is kwalitatief op korte termijn niet aan vervanging toe.

Echter vanuit het Mobiliteitsplan Papendrecht 2035 en verkeerskundig oogpunt is het wenselijk ook Matena mee te nemen in deze herinrichting. Dit komt de eenduidigheid, de leesbaarheid van weg en de beleving van het dijklint (zoals beschreven in de dijkvisie) ten goede. Een volledige en eenduidige herinrichting van het dijklint is tevens opgenomen als maatregel in het Mobiliteitsplan Papendrecht 2035.

Voorgesteld wordt om de kapitaallasten die voortvloeien uit deze investering te dekken uit de reserve kapitaallasten toekomstige investeringen.

Mobiliteitsplan Oostkil Zuidkil

Als uitwerking van het Mobiliteitsplan Papendrecht 2035 is een verkeerskundige afwaardering en herinrichting van de Oostkil en Zuidkil van 50 km/u naar 30 km/u voorzien. Afsproken is dat we niet actief alle wegen, waar dit in de basis wenselijk en mogelijk is, gaan ombouwen van 50 km/u naar 30 km/u maar dat we dit doen als zich meekoppelkansen voordoen.

Deze meekoppelkansen doen zich nu meerledig voor. Enerzijds wordt op de Zuidkil het tracé voor het warmtenet gerealiseerd, maar ook is asfaltonderhoud noodzakelijk nabij het Kombuis. Dit is vanuit Mobiliteit een kans waarop ingespeeld kan (of moet) worden.

Voorgesteld wordt om de kapitaallasten die voortvloeien uit deze investering te dekken uit de reserve kapitaallasten toekomstige investeringen.

Vervangen besturingssysteem liften Overtoom

Het gebruik van de liften in de parkeergarage De Overtoom wordt door een besturingssysteem aangestuurd. De vervanging van dit systeem wordt op basis van het nieuwe beheerplan voorzien in 2029. Voorgesteld wordt in 2029 een krediet beschikbaar te stellen van € 76.000.

Vervanging brandmeldinstallaties De Meent

De brandmeldinstallatie van het Woon-winkelcentrum De Meent (van 2007) valt onder de hoofd VvE WWC De Meent. De gemeente maakt via de parkeergarage onderdeel uit van deze hoofd VvE (samen met de onderdelen winkels en woningen). Deze installatie is dit jaar aan vervanging toe. Het gemeentelijk deel hierin bedraagt € 85.000. Voorgesteld wordt een krediet van € 85.000 beschikbaar te stellen en de financieringslasten ten laste te brengen van de voorziening groot onderhoud parkeergarages De Meent/Overtoom.

Hybride sportveld Oostpolder

De voetbalvereniging Drechtstreek kent naast de geografische ontwikkeling ook een verbreding van de voetbalsport waarbij buiten sporten op de velden de gemeenschappelijke drager is. Voor de bestaande teams is de vereniging onvoldoende in staat om trainingsfaciliteiten aan te bieden op het sportcomplex Oostpolder. De overblijvende mogelijkheid voor het realiseren van trainingscapaciteit is het bestaande hoofdveld te vervangen voor een kunstgrasveld. In de begroting 2025 is groot onderhoud van het hoofdveld voorzien met een bedrag van € 121.000 incl. BTW. Er wordt onderzocht wat hier de mogelijkheden zijn en welke financiële effecten deze investeringen gaan resulteren.

Eigen vermogensinbreng deelnemingen

Op basis van het raadsbesluit voor de samenwerking met Fokker van 4 november 2021 is een investeringskrediet voor de eigen vermogensinbreng van € 4 miljoen beschikbaar gesteld. Het krediet voor de eigen vermogensinbreng is met het raadsbesluit Volgende fase samenwerking gemeente Papendrecht en GKN/Fokker van 29 februari 2024 verlaagd naar € 2.140.000.

Vervangingsinvesteringen 2029

Het huidige regime van vervangingsinvesteringen wordt conform het vastgesteld beleid doorgezet. De beheersplannen en onderhoudsplanningen vormen de basis voor de opgenomen investeringen. Het betreft de onderstaande investeringen:

- Civiele kunstwerken 2029
- Asfaltwerken 2029
- OVL-vervangingsplan armaturen 2029
- Vervanging straatmeubilair 2029
- Vervanging van bomen en heesters 2029
- Vervanging speeltoestellen 2029
- Speelplaatsen 2029
- Vervanging pompen riolering 2029
- PROJ Reconstructies riool basisjaar 2029

De vervangingsinvesteringen met betrekking tot het sportcentrum en de parkeergarages worden na vernieuwing van de meerjaren onderhoudsplannen (MJOP's) verder uitgewerkt.

Administratieve wijzigingen

In deze paragraaf worden de administratieve wijzigingen weergegeven. Dit betreft enkel wijzigingen die over de programma's heen gaan en passen binnen vastgesteld beleid. Alle wijzigingen zijn van neutraal van aard.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Hoofdtakveld 0						
Energiekosten	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Inzet Stelpost Prijsstijgingen	€ 332.000	€ 384.000	€ 384.000	€ 384.000	€ 384.000	€ 384.000
Personeel Ondernijning	€ -25.400	€ -25.400	€ -25.400	€ -25.400	€ -25.400	€ -25.400
Personeel IVP - Veiligheid	€ -215.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000	€ -130.000
Personeel IVP - Integraal Wijkaanpak	€ -137.000	€ -137.000	€ -137.000	€ -82.000	€ -82.000	€ -82.000
Projectondersteuning VO-scholen	€ -27.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ondersteuning publicatie omgevingsvergunningen	€ -33.000	€ -33.000	€ -33.000	€ -33.000	€ -33.000	€ -33.000
Gelabelde uitgaven - Wet Goed Verhuurderschap	€ 21.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000
Vrijval BCF	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Vrijval BCF	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Leerlingenvervoer	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Onderwijsachterstandenbeleid	€ -66.000	€ -66.000	€ -66.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Inzet Stelpost t.b.v. Sport- en Cultuurfonds 18+	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Hoofdtakveld 1						
Budget ondernijning	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400	€ 25.400
Budget IVP - Veiligheid	€ 215.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
Budget IVP - Integraal Wijkaanpak	€ 137.000	€ 137.000	€ 137.000	€ 82.000	€ 82.000	€ 82.000
Wet Goed Verhuurderschap	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000	€ -6.000
Hoofdtakveld 2						
Prijsstijgingen budgetten	€ -165.000	€ -165.000	€ -165.000	€ -165.000	€ -165.000	€ -165.000
Hoofdtakveld 4						
Vorbereidingsbudget VO-Scholen	€ 27.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leerlingenvervoer	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
Onderwijsachterstandenbeleid	€ 66.000	€ 66.000	€ 66.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Prijsstijgingen budgetten	€ -	€ -27.000	€ -27.000	€ -27.000	€ -27.000	€ -27.000
Hoofdtakveld 5						
Prijsstijgingen budgetten	€ -97.000	€ -97.000	€ -97.000	€ -97.000	€ -97.000	€ -97.000
Sport- en Cultuurfonds 18+	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000	€ -50.000
Hoofdtakveld 6						
Prijsstijgingen budgetten	€ -	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Hoofdtakveld 8						
Budget publicatie omgevingsvergunningen	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000
Prijsstijgingen budgetten	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Wet Goed Verhuurderschap	€ -15.000	€ -16.000	€ -16.000	€ -16.000	€ -16.000	€ -16.000
Begrotingseffect	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

(- = hogere lasten / lagere baten)

(+ = lagere lasten / hogere baten)

Bijlage 1: Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis afkorting
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
B.K.weg	Burgemeester Keijzerweg
BBP	Bruto Binnenlandsproduct
BC	Businesscase
BDTO	Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid
BENG	Bijna Energie Neutraal Gebouwen
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhouding
BRP	Basisregistratie Personen
BRS	Boa Registratie Systeem
Btw	Belasting over toegevoegde waarde
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energie
CPB	Centraal Planbureau
DG&J	Dienst Gezondheid & Jeugd
E.o.	En omgeving
ECB	Europees Centrale Bank
GREX	Grondexploitatie
GRS	Gemeenschappelijke Regeling Sociaal
HVO	Hydrotreated Vegetable Oil
IDO	Informatiepunten Digitale Overheid
IPO	Interprovinciaal overleg
IVP	Integraal Veiligheidsplan
JOP	Jongerenontmoetingsplek
MFA	Multifunctionele accommodatie
MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
MPG	Meerjarig Perspectief Grondexploitaties
NCSC	National Cyber Security Center
NIS2	Network and Information Security
OVL	Openbare Verlichting
OZB	Onroerende Zakenbelasting
OZHZ	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
SKO	Scheiden, Kinder- en Ouderschap
SGD	Servicegemeente Dordrecht
SoJ	Serviceorganisatie Jeugd
SPUK	Specifieke Uitkering
t.b.v.	Ten behoeve van
VO	Voortgezet Onderwijs
VNG	Vereniging Nederlands Gemeenten
VRZHZ	Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
VVE	Vereniging Van Eigenaren
WAMS	Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WUP	Wijkuitvoeringsplannen